

REŠETO

Leto I.

Ribnica, oktober 1980

št. 9

Na uradni otvoritvi ribniškega sejma so v povorki krošnjarji vzbujali veliko pozornosti.

Krajevna skupnost Dolenja vas – včeraj, danes in jutri

Krajevna skupnost Dolenja vas, ki leži v jugozahodnem predelu občine Ribnica in meri 5.779 ha, je dobila sedanjí obseg in organizanost leta 1975, ko je na pobudo družbenopolitičnih organizacij prišlo do združitve krajevnih skupnosti Dolenja vas, Prigorica, Rakitnica in Grčarice.

Krajevna skupnost Dolenja vas teritorialno zavzema predvsem dolnjevaško polje, ki ločuje ribniško polje od kočevskega, pa tudi brezvodno grčarsko podolje, ki se začne takoj za dolinskim pragom za Rakitnico in ni posebej primerno za naselitev zaradi pomanjkanja rodovitne zemlje in tudi vode.

Značilnost območja krajeвне skupnosti je v tem, da je to predvsem kmetijsko območje, katerega največje bogatstvo je gozd. Zaradi dobre prometne povezanosti (cesta Škofljica–Kočevje) je močno čutiti gravitacijske težnje prebivalstva v na seljih Dolenja vas in Prigorica, posebno še zaradi bližine industrijsko razvijajočega se

centra Ribnice in sosednjega Kočevja. Prebivalstvu se vse bolj odpirajo možnosti gospodarske in socialne perspektive doma.

Na območju krajeвне skupnosti živi po zadnjem popisu iz leta 1971 okrog 1700 prebivalcev; to število se v zadnjih letih ni bistveno povečalo. Največ prebivalcev je v Dolenji vasi in

Prigorici; v zadnjem času upada število prebivalcev v okoliških vaseh, hitro pa raste predvsem v Dolenji vasi in delno v Prigorici.

Tako kot za občino je tudi za krajevno skupnost Dolenja vas značilnost v tem, da je prebivalstvo sorazmerno staro; najvitalnejši del prebivalstva se je v zadnjem času stalno odseljeval ne toliko v občinske centre, kot v centre razvitejših občin Slovenije. V krajevni skupnosti je okrog 690 aktivnih prebivalcev, od katerih je skoraj polovica zaposlenih v industriji in kmetijstvu, preostali pa v drugih dejavnostih; okrog 50 jih je na začasnem delu v tujini. Od aktivnega prebivalstva je okrog 460 moških in 430 žensk, s kmetijstvom se ukvarja okrog 170 prebivalcev, od tega 80 moških in 90 žensk. V krajevni skupnosti je veliko polkmetov, opremljenih s sodobno kmetijsko mehanizacijo.

Današnja številka občinskega glasila „REŠETO“, ki je že deveta v tem letu, je spet tista „stara številka“ glede na to, da ste pred to prejeli dve, v katerih smo vam posredovali osnutke dokumentov o temeljih plana občine Ribnica in samoupravnih sporazumov SIS in krajevnih skupnosti.

Deveti številki REŠETA na pot

V današnji številki vas v besedi in sliki nekoliko podrobneje seznanjamo s krajevno skupnostjo Dolenja vas, ki je v bližnji preteklosti praznovala svoj krajevni praznik v spomin na zmago partizanov nad plavo gardo v Grčaricah.

To je ena izmed manjših krajevnih skupnosti, saj v njej prebiva, po podatkih iz leta 1979, 1.695 občanov, na njenem področju pa deluje le ena gospodarska organizacija, INLES TOZD Dolenja vas, ki zaposluje 105 delavcev. Ostali prebivalci se vozijo na delo v Ribnico, Kočevje, pa tudi v Ljubljano.

Glede na prostorske možnosti in razpoložljivo delovno silo je bilo v okviru občinskega vodstva izpeljanih nekaj razgovorov, kako bi v tej krajevni skupnosti ustanovili nov proizvodni obrat, ki bi nudil možnost zaposlitve vozačem, pa tudi drugim krajanom.

Več o delu in življenju v krajevni skupnosti boste izbrali iz sestavkov in fotografij, ki govore o Dolenji vasi in njenih ljudeh.

Pretežni del kmetijskih zemljišč je v izrazito ravninskem predelu, ki omogoča moderno kmetijsko proizvodnjo z vsestransko uporabo kmetijske mehanizacije, ki pa je zaradi razdrobljenih kmetijskih zemljišč in neustrezne organiziranosti minimalno izkoriščena. V zadnjem času je potekal hiter

(Nadaljevanje na 2. str.)

(Nadaljevanje s 1. str.)

proces spreminjanja orne zemlje v travnike in pašnike, kar je rezultat preusmeritve kmetijske proizvodnje v proizvodnjo mesa in mleka, pa tudi zaradi vse pogostnejših poplav in tudi delno zaradi škode po divjadi. Vse več je tudi neobdelane zemlje zaradi ostarelosti kmetov in premajhnega zanimanja mladih za kmetijsko proizvodnjo.

V preteklosti ni bilo namenjeno dovolj pozornosti zaščiti kmetijskih površin in je bilo pozidane precej najboljše orne zemlje. V krajevni skupnosti je dovolj zemljišč, ki so za kmetijsko proizvodnjo neprimerna, zaradi neposredne bližine komunalnih objektov in naprav pa zelo primerna za pozidavo (Veliki Humec, Mali Humec, Hrib, Lipovec).

V preteklosti ni bilo organiziranega pridobivanja in urejanja stavbnih zemljišč. Odkupljenih je bilo le manjše število stavbnih zemljišč, ki pa so bila prodana občanom kot delno komunalno opremljena.

Vsa naselja v krajevni skupnosti so oskrbljena s sorazmerno dobro pitno vodo, zaradi zastarelega omrežja (predvsem na področju Dolenje vasi in Prigorice) in vse večje porabe vode pa se kaže nujnost rekonstrukcije omrežja in zgraditev novega rezervoarja na Hribu v Dolenji vasi.

O cestah, kanalizaciji, električnem omrežju in drugih načrtih

Z asfaltno cesto so povezana skoraj vsa naselja v krajevni

skupnosti, asfaltiranih pa je tudi večina ulic in poti v posameznih naseljih. Potrebe obstajajo še v Rakitnici, Grčaricah in delno v Dolenji vasi. V Dolenji vasi se kaže velika potreba po rekonstrukciji ceste IV. reda skozi naselje Dolenja vas in Prigorico.

V preteklem obdobju je bilo na območju krajevne skupnosti asfaltiranih okrog 11 km občinskih in vaških cest.

Območje celotne krajevne skupnosti je brez kanalizacije. Vse odplake so speljane v ponikalnico, kar močno onesnažuje podtalnico, v posameznih naseljih pa so odplake speljane neposredno v površinske vode in se struge zaradi opustitve vzdrževanja jezov v sušnih obdobjih celo osušijo (Dolenja vas).

Izredno kritičen je postal problem pokopališča za naselje Dolenja vas in Prigorico. Sedanje pokopališče sredi Prigorice ne dopušča več nikakega pokopavanja zaradi prostorske utenjenosti, zaradi svoje lokacije pa je tudi v popolnem nasprotju z vsemi predpisi s tega področja.

Vsa naselja v krajevni skupnosti so oskrbljena z električnim omrežjem, zaradi vse večjega odjema električnega toka pa bo potrebna izgradnja dodatnih transformatorskih postaj. Delno je javna razsvetljava v vseh večjih naseljih, potrebna pa je temeljitega izboljšanja.

Ob rekonstrukciji cest ni bila postavljena ustrezna cestna signalizacija. Predvsem na občinske ceste je potrebno namestiti vso potrebno cestno signa-

lizacijo, prometno varno urediti pa tudi ostale ceste in poti v naseljih.

Območje krajevne skupnosti je glede na demografske in prostorske možnosti z ozirom na ostale krajevne skupnosti v občini industrijsko najslabše razvito. Na območju krajevne skupnosti je le TOZD INLES „HRAST“ – proizvodnja stavbnega pohištva z okrog 100 zaposlenimi, kar brez dvoma vpliva na počasnejši razvoj krajevne skupnosti. Glede na dobro prometno povezanost z Ribnico in s Kočevjem obstaja močna dnevna migracija delavcev v Ribnico, Kočevje in Ljubljano. S postavitvijo ustreznega industrijskega obrata bi vsekakor lahko zaposlili še razpoložljivo, predvsem žensko delovno silo, omogočili pa tudi zaposlitev kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev, ki so sedaj zaposleni v sosednji občini Kočevje.

V krajevni skupnosti je dokaj razvita lesno-predelovalna obrt, avtomehanika in avtoprevoznništvo. Občutno je pomanjkanje storitvene obrti, predvsem popravila gospodinjstkih in električnih aparatov. V krajevni skupnosti je veliko število delavcev, ki dopolnilno nelegalno opravljajo različne storitvene dejavnosti, z legalizacijo dopolnilne dejavnosti pa bi lahko zadovoljevali večino potreb krajanov po storitvenih uslugah.

Na območju krajevne skupnosti je 6 gostinskih lokalov, katerih značilnost je slaba opremljenost in tudi slaba ponudba, predvsem pomanjkanje ponudbe hrane.

V krajevni skupnosti so trije trgovski lokali, ki ne zadovoljujejo potreb občanov po kvaliteti ponudbe. Potrebna je gradnja novih prodajnih kapacitet, predvsem v razvijajočem se centru Dolenje vasi, potrebna pa je tudi adaptacija obstoječih prodajnih prostorov.

Izredno slaba je tudi telefonska povezava vseh naselij v krajevni skupnosti, zato je nujna izgradnja poštnega poslopja z ustreznimi avtomatsko telefonsko centralo in ureditev ustreznega telefonskega omrežja.

V Dolenji vasi je podružnična osnovna šola s štirimi oddelki od 1. – 4. razreda. Ob sedanjih zasedenosti kapacitet in predvidenih demografskih gibanjih v naslednjih petih letih ni potrebe po gradnji dodatnega osnovnošolskega prostora. Dani pa so pogoji za prehod na celodnevno osnovno šolo ob zagotovitvi ustreznih prostorov za prehrano učencev in zagotovitvi zunanjih sodelavcev za delo v celodnevnem pouku.

V krajevni skupnosti kljub izkazanim potrebam ni organiziranega otroškega varstva. En oddelek otroškega varstva je že sedanja minimalna potreba.

Zdravstveno varstvo imajo krajski urejeno v obstoječem zdravstvenem domu v Ribnici in Ljubljani. Tako bo tudi v prihodnje.

Na področju socialnega skrbstva je dokaj slaba povezava med samoupravnimi organi krajevne skupnosti, SIS socialnega skrbstva in strokovno službo socialnega skrbstva.

V krajevni skupnosti je delno razvita amaterska kulturna dejavnost. Pevski zbor „Lončar“, folklorna skupina, recitatorska skupina so v okviru KUD „France Zbašnik“ odigrali pomembno kulturno poslanstvo. Obstaja veliko pomanjkanje amaterskih kulturnih delavcev. Prostorski pogoji za kulturno udejstvovanje so v krajevni skupnosti zagotovljeni.

Podani so tudi vsi prostorski pogoji za delovanje telesne kulture, primanjkuje pa amaterskih telesno kulturnih delavcev in odkritih telesno kulturnih objektov za množično telesno kulturo krajanov.

Na območju krajevne skupnosti ni pretiranega onesnaževanja okolja, razen z gospodinjstskimi odpadki. Nimamo pa tudi organiziranega odlagališča odpadkov.

Ljudska obramba in družbena samozaščita je v krajevni skupnosti organizirana v skladu s sprejetimi normativnimi akti.

In kakšni so pogledi v prihodnost?

Težnja po zgoščevanju prebivalstva v naseljih Dolenja vas in

(Nadaljevanje na 3. str.)

Dolenja vas je bila še nedavno spomeniško zaščitena zaradi značilne arhitekture kot tipična slovenska obcestna vas. Hiše leže ob cesti tesno druga ob drugi z ožjimi stranmi na cesti in s tremi okni na cestni strani. Sčasom je bilo tipičnosti vedno manj, kolikor več so ljudje uspevali stanovanjske prostore adaptirati, nadomeščati stara okna z novimi, širšimi, dvigati hiše v nadstropja, sploh si izboljševati svoj bivalni prostor. Z adaptacijo hiš, novimi okni, nadstropji in novimi fasadami postaja tudi staricenter vasi privlačnejši, lepši.

PANORAMA DOLENJE VASI IN PRIGORICE – Tokrat nekaj podrobneje pišemo o krajevni skupnosti Dolenja vas, čeprav ne ta ko podrobno, kot smo spregovorili npr. o Loškem potoku. V „dolenjevaški“ številki REŠETA namenjamo tako več prostora tudi drugim vpra-

šanjem iz občine.

O Dolenji vasi ob tem panoramskem posnetku le to, da je sama Dolenja vas z okrog 170 hišnimi številkami največje vaško naselje v občini, skupaj s Prigorico, ki jo od Dolenje vasi loči le potok Ribnica, pa je sploh največje naselje v občini

mimo Ribnice, saj združeni naselji štejeta kar blizu 300 hiš. V krajevni skupnosti, ki predstavlja nekdanjo občino Dolenja vas, živi v 11 naseljih nekaj nad 1.700 ljudi. Tu sta v občini najnižje ležeče naselje (Lipovec) in najvišje (Jelenov žleb). Večja naselja v KS so Dolenja

vas, Prigorica, Rakitnica, Grčarice, manjša naselja in zaselki Lipovec, Blata, Makoša, Kot pri Rakitnici, Grčarske Ravne, Jelendol in Jelenov žleb.

To, da področju Dolenje vasi glede na tradicionalno domačo obrt popularno pravimo Lončarija, pa tako vsi vemo.

(Nadaljevanje z 2. str.)

Prigorica lahko ugodno vpliva na povečanje števila prebivalstva v krajevni skupnosti, kot tudi na starostno strukturo. Z organiziranim odkupom, s komunalnim opremljanjem in prodajo stavbnih zemljišč, ki jih v krajevni skupnosti ne primanjkuje, lahko pospešimo že zaznavno doseljevanje ljudi, zadržimo mlade, z odpiranjem novih delovnih mest in zagotavljanjem pogojev za sodobno kmetijsko proizvodnjo pa prav gotovo vsaj zadržimo obstoječe število prebivalcev tudi v naseljih, v katerih se sedaj kaže težnja po odseljevanju. Ob upoštevanju gradnje akumulacijskega jezera v Prigorici, s čimer bodo trajno odpravljene stalne poplave, ob upoštevanju uspešnega zaključka akcije kmetijske zadruge in kmetijske zemljiške skupnosti občine Ribnica glede zlozbe kmetijskih zemljišč, bodo prav

gotovo podani pogoji za intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Več bo lahko pridelka kvalitetne živinske krme, s tem pa tudi večja proizvodnja mesa in mleka.

Večina naselij v krajevni skupnosti je v neposredni bližini gravitacijskega območja Dolenje vasi in Prigorice, pa tudi v neposredni bližini občinskega centra Ribnice in razvitega Kočevja. Dobra povezanost med posameznimi naselji, občinskim centrom Ribnico, Kočevjem in Ljubljano vsekakor omogoča dobro komuniciranje in omogoča oskrbo z zahtevnejšimi dobrinami in storitvami.

Dosedanje delo krajevnih skupnosti je bilo usmerjeno predvsem v odpravljanje najbolj perečih komunalnih problemov. Urejanje komunalnih problemov in razreševanje materialno-finančnih problemov bo vsekakor tudi prihodnje po-

membno področje delovanja, vsekakor pa bo več možnosti za zadovoljevanje ostalih potreb krajanov (socialno varstvo, zdravstvo, šolstvo, kultura, telesna kultura, otroško varstvo), predvsem zaradi izpopolnjevanja delegatskega sistema in spoznavanja bistva delovanja krajevnih skupnosti. Tudi v prihodnje lahko računamo na veliko zavest krajanov, ki so jo v preteklosti pokazali ob pomembnih političnih akcijah (volitve, referendum o samoprispevku, dodatni samoprispevek). Za razreševanje najbolj perečih vprašanj v krajevni skupnosti bo prav gotovo potreben razpis novega referenduma po preteku sedanjega.

V dograjevanju družbenopolitičnega sistema bo prav gotovo našlo svoje mesto tudi sistemsko financiranje krajevnih skupnosti. To bo vsekakor pozitivno vplivalo na njen nadalj-

nji razvoj.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bodo na razvoj krajevnih skupnosti vplivali tudi negativni dejavniki. Negativni gospodarski tokovi, ki se preko širših družbenopolitičnih skupnosti odražajo tudi v gospodarstvu naše občine, bodo neposredno zaviralno vplivali tudi na razvoj krajevnih skupnosti. Dolgoročnejša usmeritev vse naše družbe v stabilizacijskem prizadevanju bo vsekakor zmanjšala možnosti dodatnega zbiranja sredstev iz gospodarstva za zadovoljevanje potreb krajevnih skupnosti. Manjša sredstva na področju skupne in splošne porabe bodo namenjena predvsem financiranju že dogovorjenega nivoja programov, za razširitev programov in investicijskega vlaganja na negospodarskem področju pa bodo razpoložljiva le manjša sredstva.

S. KROMAR

RAZOROŽITEV ITALIJANOV PRI DOLENJI VASI

Kaj nam pove spominska plošča?

Krajevna skupnost Dolenja vas, ki praznuje svoj krajevni praznik 10. septembra v spomin na zmago partizanov nad plavogardo v Grčaricah v letu 1943, ima na svojem območju vrsto spominskih obeležij iz časov ljudske revolucije. Eno takih obeležij, na videz skromnih, po pomenu pa velikih, je tudi spo-

minska plošča na stavbi krajevnih skupnosti Dolenja vas v spomin na 10. september 1943, ko je tu Tomšičeva brigada razorožila številno umikajočo se italijansko vojsko. Objavljamo tekst izpod peresa Franceta Levsteka, pripravljen za zbornik o spomenikih revolucije v občini Ribnica.

„Na občinski hiši, kjer je 10. septembra 1943 Tomšičeva brigada razorožila Italijane (je) spominska plošča.“

(R. Savnik: *Krajevni leksikon II. str. 559*)

Obudimo spomine na preteklost, na tiste slavne dni borb, zmag in porazov. Poklonimo se

herojem, ki so dali vse za našo svobodo, za naše boljše življenje.

ko stojimo pred to hladno, kamnito ploščo z mrtvimi črkami, nam pred očmi vstajajo tisti junaški trenutki, ki so jih borci Tomšičeve brigade izvojevali 9. in 10. septembra 1943, ko so najprej pregnali iz Dolenje vasi belogardistično posadko, nato pa postavili zasede italijanski koloni, ki se je umikala iz Kočevja in je štela okoli 2.000 mož.

Obveščevalna služba je poročala, da ima kolona tudi tanke,

(Nadaljevanje na 4. str.)

Spominska plošča govori

(Nadaljevanje s 3. str.)

topove in avtoblinde. Med vojaštvom so v koloni pomešani tudi civilisti in belogardisti, „slovenski izdajalci, ki zapuščajo izdano domovino in upajo, da si bodo tako rešili svoje glave.”

Res je velika škoda, da je dosegljiva literatura o teh dogodkih tako skopa, še posebno o razorožitvi italijanskih enot na našem ozemlju in uspešni oborožitvi narodnoosvobodilne vojske.

Ko je ob 6. zvečer 8. septembra 1943 radio objavil kapitulacijo Italije, je bil glavni štab narodnoosvobodilne vojske na to že pripravljen in je takoj izdal potrebna povelja vsem enotam narodnoosvobodilne vojske po direktivah CK KPS. To pa je bila med drugim tudi likvidacija plavil v Grčaricah, prerazporeditev enot okoli Dolenje vasi in priprave na prevzem orožja oziroma razorožitev odstopajoče italijanske vojske.

Tako je Gradnikova brigada dobila nalogo, naj se neopazno izvleče iz Grčaric in zasede severno pobočje Strmca, Tomšičeva pa naj pripravi zasedo pred Dolenjo vasjo proti Kočevju. Tudi Prešemova je bila taktično razporejena v pomoč Tomšičevi.

Tedaj, 9. septembra zjutraj, je krenila divizija Macerata iz Kočevja z vso oborožitvijo proti Ribnici. Za svoje zavarovanje je poslala naprej predhodnico, ki so jo zasede spustile mimo.

Ko je nastopila glavšina, jo je ustavila oficirska patrola in zahtevala, da divizija odloži orožje, če hoče prost prehod. Divizija Macerata je to zahtevo odklonila in ni marala položiti

orožja. Poskušala je na silo izvajati prehod z orožjem, toda taktično razporejene zasede so v hudih in srditih bojih, ki so trajali 9. septembra vse do mraka, prisilile sovražnika na nove razgovore, ki so trajali vso noč do 10. septembra 1943, vendar brez uspeha, nakar so se boji znova razvneli z vso srditostjo. Z jurišem je Tomšičeva potisnila Italijane nazaj, v tem pa jih je napadla tudi Gradnikova s Strmca v hrbet, kar je sovražnika popolnoma iznenadilo in omrtvilo. To je bil zadnji boj divizije Macerata na našem ozemlju, ki je nato brez ugovora položila orožje.

Po doseženem sporazumu je nato Tomšičeva poslala dva topa pod vodstvom italijanskih oficirjev, v Grčarice, da tudi tam dokončajo tragedijo italijanskih okupatorjev in njihovih pomagačev.

Belogardisti iz te kolone so izkoristili nepazljivost Tomšičevcev ob prevzemu orožja in pobegnili v Ribnico, od koder so se morali še istega dne umakniti pred 14. divizijo, ki je nato vkorakala v Ribnico.

Od prevzetega orožja so delili Šerčerjevi brigadi 45 kamionov, 3 blinde, 1 blindo s topom in 3 manjše zanke. Zaradi tega je Šerčerjeva dobila novo ime: „1. slovenska motorizirana brigada.”

To nam torej pomeni ta plošča!

Plošča je marmornata, velika 100 x 39 cm. Vzidana je na stavbi krajevnega urada Dolenja vas. Ploščo je postavil bivši okrajni odbor ZB NOV Kočevje po odobrenju G. O. ZB NOV Slovenije. Odkrita je bila 3. 9. 1952. leta. Na njej piše:

Tako so bili razoroženi italijanski vojaki blizu Dolenje vasi 10. septembra 1943.

Razoroženi italijanski vojaški oddelki odhajajo skozi Ribnico proti domu.

„10. septembra 1943 poraženi italijanski vojaki polagajo orožje pred enotami Tomšičeve brigade.”

VIRI IN LITERATURA:

- 1) Miško Kranjec: Za svetlimi obzorji.
- 2) Metod Mikuš: Pregled zgodovine NOB, III knj.

FRANC LEVSTEK

NEKOČ: 6 LITROV NAFTE ZA 1 KG PŠENICE

Letošnje napovedi kažejo, da svetovni pridelek žita ne bo dosegel količin iz leta 1979, ko smo doživeli drugo izmed rekordnih letin v zadnjih desetletjih. Izvoz žita na svetu bo zato manjši od uvoznih potreb, kar bo hkrati povečalo cene žitu. Slednje bodo prišle v korak s skoki cen nafte, ki pa ne korakajo več, temveč „divjajo“ navzgor proti vsem pričakovanjem. Cene pšenice in nafte so skoraj že izenačene, nekdanje pa je normalno razmerje znašalo: 1 bušel (27,2 kg) pšenice = 1 barel (sodček 159 litrov) nafte, kar bi pomenilo 6 litrov nafte za kilogram pšenice.

Neodvisnost od uvoza krušnih in krmnih žit pomeni tudi za našo državo osnovni pogoj, da bomo imeli pozitivno zunanjetrgovinsko bilanco v kmetijstvu. Naš „zeleni načrt“ zato ne poudarja zama, kako izrednega pomena je osamosvojitve Jugoslavije v pridelovanju krušnih žit. Pri žitih se moramo čimprej uvrstiti med izvoznike. Celo Grčija izvažala zadnja leta pribl. četrto milijona ton žita!

Nikdar ne smemo pozabiti...

Z obširnim pisanjem, s številnimi utrinki iz vojnih dni z območja Grčaric, se nam je oglasil iz Novega mesta Marjan Tratar, nekdanji učitelj v Gotenici, znan kot Učo. V številnih listih je doslej uspel ohraniti prenekatero podrobnost iz vojnih dni, mnogo zanimivega, kar bi moralo ostati trajna last nas vseh, spomin in poduk, kako se je rojevala naša svoboda in današnji dan.

V spremnem dopisu daje tovariš Tratar priznanje uredniški zasnovi REŠETA, posebno za zadnjo, peto številko. Sam bi rad z nekaj krajšimi prispevki obogatil to, dolenjevaško številko. Za dobro mnenje o našem glasilu, predvsem pa za pripravljenost, sodelovati v njem, se tovarišu Tratarju zahvaljujemo.

Ko sem prebral v zadnji številki REŠETA, da namerava uredništvo tega lista posvetiti naslednjo številko Dolenji vasi in Grčaricam, sem se odločil tudi sam prispevati nekaj vojnih utrinkov iz obeh krajev, zlasti iz Grčaric.

V času, ko so se v Jelenovem žlebu bili težki boji naših z Italijani, se je vračala iz internacije v Italiji skupina Goteničanov. Že na poti v Ribnico so nam železničarji pripovedovali o bojih v okolici Ribnice. Svelovali so nam, naj raje izstopimo za Ribnico, da ne pademo v roke Italijanom. Naredili smo tako, vendar smo spotoma, ko smo pred Dolenjo vasjo prečkali cesto, padli v roke belogardistom. Odpeljali so nas v postojanko v Dolenjo vas in nas „vabili“ v svoje vrste, kar pa smo vsi odločno odklonili. Za to so nas zaprli sredi vasi v nek hlev in zastražili.

Noč smo bolj prečuli in oprezali skozi reže, kaj se zunaj dogaja. Zjutraj smo nalahko odskrnili vrata in ugotovili, da ni pred njimi več stražarja, zato smo se jadno umaknili preko ceste v hišo znanega človeka v Dolenji vasi, kjer so nam postregli z zajtrkom. Skozi okno smo opazili žalostno povorko italijanske vojske, ki se je pomikala skozi vas proti Ribnici, prihajala pa je iz bojov pri Jelenovem žlebu. Takrat smo zvedeli o velikem boju. Doma v Gotenici smo izvedeli, da je tudi del posadke MACERATA iz te vasi imel težke izgube v gozdovih Velike gore.

*

Malo pred kapitulacijo Italije sva se z ženo vračala s krajšega obiska v Trebnjem. Nisva vedela za boje naših s plavogardisti v Grčaricah. Odhitela sva iz Dolenje vasi skozi Rakitnico proti Grčaricam, toda še pred Jelenodolom naju je ustavila partizanska zaseda in vrnila proti Rakitnici, da tam počakava konec bojev.

Ustavila sva se v gostilni Gre-

benčevih, kjer sva dočakala italijansko kapitulacijo.

Ra zpad italijanske vojske sva doživljala prav v tej vasi, ko se je umikajoča italijanska vojska še spopadla z našimi pri Dolenji vasi. Kmalu za tem sva videla, ko so peljali skozi Rakitnico velik italijanski top proti Grčaricam. Spominjam se tudi žalostnega mimohoda poraženih plavogardistov, katere je vodila neka partizanka skozi Rakitnico proti Kočevju, znani usodi in kazni nasproti.

TESNE VEZI Z GRČARICAMI

Vojno obdobje je tesno povezovalo sedanje vasi. Goteničani smo zelo živahno sodelovali s prebivalci Grčaric, se obveščali o bližajočih se sovražnikih, prenašanju vesti, pošte; še posebej je bilo živahno sodelovanje na kulturnopolitičnem področju. Vasi sicer niso imele nemško-

belih posadk, smo pa bili kot „partizansko osvobojeno ozemlje“ priče pogostih hitrih hajk, ko so uspeli Nemci odpeljati kakšnega aktivista ali borca.

Nekako marca 1944 sem sedel na svojem „položaju“ nad goteniško šolo, kamor sem se umikal, če ni bilo pouka. Tedaj sem pisal za miting neko enodejanko o svobodi, ko me je prekinil pokojni tovariš Grivec — očka iz Grčaric z vestjo o nemški hajki. Urnih nog sva jo ubrala v gozd nad vasjo in izza smrek opazovala prihod, postanek in odhod nemške patrole, ki pa je tokrat hitela proti Kočevski Reki in tam presenčila nekaj naših aktivistov. Vrnila sva se v vas in še danes sem hvaležen „očku“ za pravočasno sporočilo.

Bolj pa se je odražala, kot sem že napisal, medsebojna pomoč in sodelovanje pri organizaciji mitingov, kjer smo nastopali na njih s svojimi točkami. Tako smo imeli sredi aprila 1944 v Gotenici večjo prireditev, na kateri so sodelovali tudi Grčavljani. Ker jim je bila takrat posebno všeč neka igrice, ki sem jo pripravil z Goteničani, so nas Grčavljani povabili, da naslednjo nedeljo, bilo je na „belo nedeljo“ po veliki noči, zaigramo pri njih, in tako je tudi bilo.

Najprej smo nameravali igrati v bližnjem župnišču, ker pa so pričakovali večji obisk, so domačini pripravili oder v osnovni šoli, ki je bila tisto nedeljo polna ljudi. Pripravili smo se. Na odru je že stal mladinski zbor domačinov in točno ob tretji uri je stopil pred zbor in dvorano tovariš „Očka“ kot sekretar OF, pozdravil goste ter začel miting. Ko pa je zadonela partizanska pesem „HEJ BRIGADE“, se je pojavila nad Grčaricami „Rupnikova štor-klja“, malo letalo in v nizkem letu iskalo prostor, kjer naj bi bil miting. Ker so zvedeli, da smo v župnišču, je letalo odvrгло nekaj strašilnih bomb in odletelo proti Ribnici in se zopet vrnilo nad Grčarice. Ljudje so bili nervozni; zgrnili so se okrog oken in vrat, da bi se umaknili v gozd, kar smo jim preprečili, dokler ni letalo odletelo.

Imeli smo prav, saj letalo le ni točno vedelo, kje smo. Po odhodu letala igre seveda nismo mogli nadaljevati, ampak smo odšli hitro domov. Kasneje so nam Grčavljani povedali, da so Nemci vas po naše m odhodu obstreljevali s topovi iz Kočevja. Za miting je izvedela neka sovražna ženska in pohitela v Dolenjo vas povedat, kje da bo.

K sreči so Grčavljani izbrali nov prostor in tako je napad minil brez žrtev, ki bi jih bilo lahko precej, če ne bi zamenjali prostora.

MARJAN TRATAR—UČO

Onesnaženi potok Ribnica na fotografiji sicer ne učinkuje kdo ve kako poplavno, vendar je res, da v deževnem času in hujših spomladanskih odjugah povzroča prebivalcem Prigorice in Dolenje vasi hude preglavice. Sploh je celotno južno področje občine, dolenjevaško polje, vedno pogostejše poplavljeno, saj se tu zgrnejo vode z vseh koncev. Številni požiralniki so zamašeni, zaraščena je struga za Jasnico, vode Ribnice, Bistrice in Obrha pa se razlijejo po vaseh in po poljih. Občani že vrsto let zahtevajo smotno regulacijo voda, podpirajo pa tudi izgradnjo vodne akumulacije, računajoč, da bo le-ta bistveno pripomogla k odpravi poplav, nujno pa bo ob tem urediti vodotok skozi obe naselji.

V spomin borcu – revolucionarju

Občinska organizacija zveze združenj borcev NOV Ribnica je v sodelovanju z borčevsko organizacijo iz Velenja odkrila 7. septembra letos v Lokovici nad Šoštanjem spominsko obeležje Stanetu Ilcu – Krištofu, ki je pred šestintridesetimi leti padel tam kot sekretar šaleško-mislinjskega okrožja.

V spomin borcu – revolucionarju je na mestu njegove smrti postavljen velik naraven kamen, prepeljan iz gozdov Velike gore nad Ribnico z vklesanim Stanetovim imenom. Proslave ob odkritju spomenika se je poleg številnih borcev in mladine velenjske občine udeležilo tudi precej borcev in mladih iz ribniške občine. Ob odkritju je spregovoril o liku Staneta Ilca in njegovi človeški in revolucionarni poti njegov sovaščan, soborec in prijatelj France Malešič iz Gorenje vasi. Njegov govor objavljamo v celoti.

„Dovolite, da spregovorim nekaj besed, preden odkrijemo spominsko obeležje Stanetu Ilcu–Krištofu v imenu njegovih rojakov, prijateljev in tovarišev iz narodnoosvobodilne vojne iz Ribnice na Dolenjskem. Želel bi na kratko obrazložiti nagibe, ki so nas spodbudili, da smo (sicer pozno) skupaj z borci iz velenjske občine postavili obeležje na kraju, kjer je usahnilo njegovo življenje.

Stane Ilc–Krištof je padel pred šestintridesetimi leti kot mlad partizan – aktivist, star komaj štiriindvajset let, prežet z vero v zmago in z neomajno voljo, bori se za svobodo in proti nasilju fašističnih zavojevalcev, za boljšo prihodnost slovenskih delovnih ljudi.

Družina, v kateri je zrasel, mu je dala izjemno bogato osnovo za življenjsko pot. Bila je to skromna kmečka družina v Gorenji vasi pri Ribnici, znana posebej po delavnosti staršev in otrok, po svobodoljubnosti in zaverovanosti v knjige. Te so tudi Stanetu pomagale, da si je že v rani mladosti ob vsakdanjem branju širil obzorje, se učil ločiti dobro od zlega in samostojno presojeti dogajanja v okolju in v družbi. Ker domačija ni mogla zagotoviti vsem štirim otrokom primerne življenja, so starši poslali Staneta po nekaj razredih meščanske šole v uk v trgovino v Žužemberk. Kot trgovski

vajenec in kasneje je spoznal socialno izkoriščanje in kruti boj za obstanek. Vrnil se je domov in ker ni našel primerne zaposlitve, je delal kot priložnostni delavec. Takrat se je grozljivo bližal fašistični napad na Jugoslavijo.

Med prvimi aktivisti OF in partizani

V mračnih aprilskih dneh leta enainštridesetega, ko so množice sovražnih italijanskih vojakov dobesedno preplavile naše ceste in se zgrinjale po trgih in vaseh, smo jih, še posebej mladina, opazovali z gnevom in z odločno voljo po upor. Z veseljem in brez oklevanja smo se pridružili komunistom, prvim organizatorjem OF v ribniški dolini. Medtem, ko so nekateri starejši obupavali in z dvomom v srcu spremljali našo dejavnost, je vsa Ilčeva družina stala trdno ob strani OF. Stane in starejši brat Ivan sta bila med prvimi prostovoljci – partizani v Zapadno–dolenjskem in kasneje v Notranjskem odredu, letu 1943 pa je odšla v ilegalo tudi mlajša sestra Ana. Ivan je padel že jeseni leta 1942. Ano so ujeli Nemci in se ni vrnila – umrla je v koncentracijskem taborišču; tudi Stane se ni vrnil. V izropani dom so se ob osvoboditvi vrnili iz pregnanstva le ostareli oče in mati ter starejša hči Marija. Prišli so domov izmučeni in žalostni, vendar ne strti; hrabrila jih je vera v prihodnost, za katero so toliko žrtvovali.

Taki so bili Županovi – Ilčevi in tak je bil tudi Stane ves čas in povsod, kjer se je boril in deloval. Njegovo preudarnost, hrabrost in požrtvovalnost smo soborci pogosto obču-

tili in jo cenili. Malo je govoril, nikdar se ni v družbi silil v ospredje ali se povzdigoval. Bil je neustrašen in zanesljiv, zato so ga v težkih dneh po roški ofenzivi leta 1942 začasno dodelili v zaščitno enoto glavnega štaba, ki se je nekaj časa zadrževal v Veliki gori nad Ribnico.

Vsi so ga imeli radi, za vse je imel odprto srce...

Bil je komunist, predan in discipliniran; zavedal se je, kaj je to pomenilo v tistih časih. Kot aktivist Osvobodilne fronte in partije je našel pot do slehernega človeka v vaseh ribniškega okrožja, kjer je deloval. Povsod so ga radi sprejeli, ga poslušali in mu zaupali.

V letu 1943 je postal član okrožnega odbora OF Ribnica in partijskega komiteja. Neutrudno je hodil po vaseh in organiziral sestanke, zlasti z mladino, vesel in družaben, poln optimizma in humorja, ki je prešel na vse, ki so bili z njim na sestankih ter poslušali njegove prepričljive besede.

Globoka vera v zmago mu je dajala moč, da je zlahka premagoval vse ovire in pomisleke, vse telesne napore, mraz in lakoto ter druge težave partizanskega življenja.

Z vero v zmago in poln upanja je odšel od nas na Štajersko. Vodstvo OF in Partije ga je poslalo v te kraje, poznavajoč njegove zmožnosti, voljo do političnega dela in človeške vrline. V pismih, ki jih hranimo, je izražal veliko zaupanja in tovariško privrženosti tukajšnjim sodelavcem–aktivistom in slovenskim kmečkim ljudem, ki so med vojno še

ostali na svojih domačijah tod naokrog.

Stane Ilc–Krištof, aktivist iz leta 1941, partizan v letu 1942 in politični delavec v ribniškem ter šaleško-mislinjskem okrožju, sicer ni široko poznan. Njegovega imena ni med heroji ali med prvimi organizatorji odpora, vendar je nam vsem, ki smo ga poznali, v zavesti, da je naša dolžnost, da mu postavimo vsaj skromno obeležje na mestu, kjer je umrl. Krištof je bil eden izmed predanih mladih borcev za svobodo, značilni lik aktivista, ki je v težki zgodovinski preizkušnji našega naroda v drugi svetovni vojni žrtvoval vse svoje mlade moči in življenje za zmago nad mračnimi silami, ki so se do tedaj kazale kot nepremagljive.

Kamen iz domačih gozdov

Kamen, na katerem je napisano njegovo ime, je hkrati simbol trdnosti vere mladih partizanov, kot je bil Stane prepričan v zmago. Kljuboval je tisočletja naravnim silam v visokih gorah nad njegovo rodno dolino in je bil priča krvavemu boju ter slavni partizanski zmagi v Jelenovem žlebu.

Pridružuje se spomenikom in obeležjem narodnoosvobodilne vojne in revolucije v opozorilo mladim rodovom, da nam svoboda in lepše življenje v samoupravnem socialističnem družbi nista podarjena. Vse kar imamo, je sad krvavega boja in trdega, vztrajnega dela.

Za svobodo in boljše življenje našega rodu so se borili in umirali najboljši sinovi slovenskih mater skozi stoletja pod avstroogrsko oblastjo, ginevali so komunisti po ječah stare Jugoslavije in množično umirali borci v neizprosni boju s fašističnimi osvajalci v narodnoosvobodilni vojni. Največ je bilo mladih kot Stane Ilc, ki so padli, polni vere v življenje, katerega pa jim ni bilo dano živeti, kot je pogosto, z globoko žalostjo govoril tovariš Tito. Njim smo dolžni zahvalo tako, da se še naprej borimo pošteno in odkrito z delovnimi zmagami in s tem, da odbijamo vse poskuse sovražnikov, notranjih in zunanjih, da bi rušili našo enotnost, spodkopavali socialistično družbeno ureditev in vnašali nezaupanje v njeno prihodnost.

Ti pomniki naj bi opozarjali vedno nove rodove Slovencev, kako se je treba boriti za svobodo naroda in demokracijo, za boljše življenje delovnih ljudi.

FRANCE MALEŠIČ

France Slana: Z a s e d a

V delegaciji občine Našice, ki se je skupaj z odgovornimi tovariši iz delovne organizacije LIV Našice pogovarjala s predstavniki Inlesa in občine Ribnica, so bili tudi predsednik skupščine občine, predsednik izvršnega sveta in sekretar komiteja občinske konference ZK Franjo Čordašić, ki je tudi član CK ZKJ (na fotografiji drugi z leve).

Sodelovanje preko republiških meja

V vsakodnevni praksi se na mnogih področjih vse bolj utrjuje spoznanje, kako potrebno in koristno je širše povezovanje in sodelovanje združenega dela. Zdaj niti niso več osamljeni tudi primeri medrepubliškega sodelovanja in povezovanja organizacij združenega dela. Najbolj znan primer iz naše občine je Inles, ki ima že več let temeljno organizacijo združenega dela v Jušičih na Hrvaškem, Riko lepo sodeluje s Teslićem v BiH; nove kvalitetnejše oblike sodelovanja iščejo tudi nekateri drugi kolektivi v občini.

Čim tesnejše sodelovanje in morebitno povezovanje v celotnem jugoslovanskem prostoru je tudi pomemben element v snovanju načrtov za naslednje srednjeročno obdobje. Sedanji trenutek ob izteku planskega obdobja in prizadevanja za

utrditev gospodarstva je v tem pogledu še toliko pomembnejši in ustrežnejši. Tako je Inles te dni zabeležil na tem področju pomemben dosežek, kar je rezultat skoraj osemnajstletnega uspešnega sodelovanja delovne organizacije Inles z delovno

organizacijo LIV iz Našic, SR Hrvatska. 11. septembra so se namreč mudili na delovnem obisku v Inlesu in v občini Ribnica predstavniki LIV Našice ter predstavniki družbenopolitične skupnosti: predsednik skupščine občine, predsednik IS SO in sekretar komiteja občinske konference ZK Našice Franjo Čordašić, ki je tudi član CK ŽK Jugoslavije.

Delovni obisk je pomemben predvsem zaradi tega, ker so DO LIV Našice in vse TOZD Inles Ribnica podpisali dva pomembna dokumenta — ele-

mente za sklepanje sporazuma o vsklajevanju plana za srednjeročno obdobje 1981 — 1985 ter samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za izgradnjo nove žage v Ribnici. Po tem sporazumu bo LIV Našice prispeval določen odstotek za gradnjo žage v Ribnici. Za celotno srednjeročno obdobje je urejena tudi proizvodnja in dobava kovinskega okovja Inlesu.

V razgovorih so sodelovali tudi predstavniki obeh družbenopolitičnih skupnosti. Tovarišem iz Našic je bila podrobneje predstavljena občina Ribnica, izmenjane so bile tudi konkretne izkušnje s področja družbenopolitičnega dela, samoupravljanja in delegatskega odločanja.

Direktor LIV Našice Branko Adamović je ob podpisovanju samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izgradnjo žage v Ribnici med drugim tudi poudaril, da sporazum prinaša novo kvaliteto v odnose med obema delovnima organizacijama. Med drugim zahteva tudi skupno reševanje poslovnih vprašanj in nadaljnje poglobljanje odnosov na področju združevanja dohodka. Razen tega pa taki sporazumi tudi povezujejo bratske republike, narode in delavski razred in bistveno prispevajo k utrjevanju bratstva in enotnosti.

F. G.

Tudi dogodki, uspehi in načrti vaše krajevne skupnosti nas zanimajo — opišite jih in pošljite uredništvu REŠETA!

Pišite nam o vsem, kar želite, da bi o vas in vašem delu radi vedeli tudi drugi naši občani!

Sodelovanje pobratenih občin Ribnice in Arcevie iz Italije zajema vedno večji krog ljudi tako pri nas kot v italijanski občini. Pobratenje in sodelovanje dveh občin in s tem tudi dveh narodov, ki izhajata iz skupnega boja naših narodov proti fašizmu in za boljši danes in še lepši jutri, naj bi utrjevalo prav to, skupno borbo za mir in prijateljstvo.

V dosedanjem sodelovanju je bilo pri nas že več skupin iz Arcevie, pa tudi mnogi naši ljudje so bili pri njih — pevski zbor, godba na pihala, športniki, osnovnošolski otroci, družbenopolitični delavci, gospodarstveniki, borci in združniki. Vsako srečanje ljudi iz obeh občin, ozemeljsko sicer tako oddaljenih, po ciljih pa bližnjih, poraja nova znanstva in prija-

Sadovi pobratenja

teljstva, kar vse je porok nadaljnega sodelovanja in skupnega boja za mir.

V začetku septembra, v času Ribniškega semnja, se je mudila v Ribnici skupina učiteljev iz Arcevie. S svojimi kolegi iz Ribnice so izmenjali izkušnje s področja organizacije vzgoje in izobraževanja, si ogledali nekatere šole, Jelenov žleb, Oqenjco in nekatere druge kraje in tudi sam utrip Ribnice v času semnja. Predvidoma v maju prihodnje leto bodo ribniški šolniki kolegom iz Arcevie vrnili obisk.

V času od 10. do 12. oktobra je bila na obisku v Arcevi delegacija občinske

skupščine in predstavnikov gospodarstva. Dogovorjen je bil obseg in način sodelovanja v prihodnjem letu. Naši predstavniki so v tem času obiskali tudi mesto in občino Osimo blizu Ancone, kjer so bili pred nekaj leti podpisani znameniti Osimski sporazumi med vladama Italije in Jugoslavije o urejanju nekaterih najbolj perečih medsebojnih problemov in o nadaljnjem ekonomskem sodelovanju.

Delegacijo Ribnice je sprejel tudi župan Osima (mesto šteje 15.000, občina pa 26.000 prebivalcev) in se zadržal z njo v daljšem razgovoru. Obljubil je, da bo ob prvi priložnosti obiskal naš kraj. Razen naj-

pomembnejših mestnih kulturno zgodovinskih znamenitosti (Osimo je staro mesto z mnogimi spomeniki) si je delegacija ogledala tudi zdaj že znameniti dvorec (zasebna lastnina), v katerem so bili dogovorjeni in sprejeti sporazumi med obema vladama. Gostitelji so ponosno povedali, da postaja znameniti Osimo po teh sporazumih še bolj znamenit in da se pri njih v zadnjem času ustavlja vse več delegacij in izletnikov iz Jugoslavije.

Ob koncu morda še drobna, osebna vest. Rezultat januarske poroke Augustina Bussolija iz Arcevie in Lilijane Stopar iz Kočevja v Ribnici je krepak dvomesečni fantek — Miroslav. Simbolično ime sodelovanja, prijateljstva in miru.

F. G.

Tito in telesna kultura

Tudi na zadnji problemski konferenci o aktualnih nalogah pri nadaljnjem razvoju telesne kulture v občini Ribnica smo slišali krajši referat o našem velikem učitelju in voditelju tovarišu Titu s posebnim poudarkom o njegovi udeležbi v telesni kulturi in o njegovem velikem razumevanju in pomoči za vzpon in rast telesne kulture v povojnem obdobju — obdobju graditve in razvoja naše domovine v svobodi.

Že v rani mladosti je Josip Broz kazal veliko nagnjenje do športa oziroma telesne kulture.

Ive Šubic: Razgovor

Kot otrok je neustrašno jahal na neosedlanem konju, sankanje in drsanje pa sta bila njegova omiljena zimska športa. V osnovni šoli je organiziral razne otroške igre, na reki Sotli pa se je poskušal kot ribič.

Ko je bil ključavničarski vajenec v Sisku, je v prostem času postavljaj keglje. Kadar se mu je pokazala priložnost, je tudi sam poskušal s težko kroglo porušiti čimveč kegljev. Poskušal se je tudi v dviganju uteži in borjenju v grško-rimskem slogu. Ko je bil zaposlen v Kamniku, je postal član kamniškega Sokola, pri katerem je bil izvrsten telovadec. Član češkega Sokola pa je bil v času svojega bivanja in dela v Češki.

Med športne dejavnosti lahko štejemo tudi njegovo delo poskusnega šoferja v Dunajskem Novem mestu v Daimlerjevih avtomobilskih tovarnah v letih 1912 in 1913. Tam je tudi dvakrat dnevno treniral v gimnastični dvorani in se še posebej vadil v mečevanju.

Kot športnik se je še posebno odlikoval v podoficirski šoli v Zagrebu. Tam je v mečevalskem turnirju v tej stroki zmagal in bil poslan kot predstavnik zagrebške vojne oblasti v Budimpešto. V zadnjem predvojnem mečevalskem prvenstvu avstroogrske vojske v Budimpešti je spričo velike konkurence avstroogrske „knezov in baronov oficirskega stanu“ podoficir Josip Broz — kljub omalovaževanju zasedel odlično drugo mesto. V tem času je bil tudi

zelo dober smučar, saj je vadil z našo prvo generacijo alpskih smučarjev na planini Medvednici.

Prva svetovna vojna je prekinila športno dejavnost, vendar je tedanjemu podoficirju Josipu Brozu dal šport čvrsto osnovo njegove telesne usposobljenosti. Posebno se je odlikoval v izvidniških nalogah na fronti v Karpatih.

Tudi v vojnem ujetništvu med Kirgizi v Sibiriji ni pozabil na športne aktivnosti, dobro se zavedajoč, da bo le z dobro telesno zmogljivostjo prestal vse tegobe ujetništva in velikih telesnih naporov.

Po končani prvi svetovni vojni in povratku iz vojnega ujetništva zasledimo nadaljnjo športno aktivnost v času njegovega bivanja in zaposlitve v Kraljevidi. Tam se je v svojem prostem času še posebno bavil s plavanjem, veslanjem in ribarjenjem.

Vključujoč se vse bolj aktivno v politično življenje ne pozablja na šport. V svojih govorih in referatih, pa tudi v privatnih razgovorih zelo pogosto ponavlja, da morajo ko-

munisti kot mladinci v skavtskih organizacijah in v sokolskih društvi vplivati na ostalo članstvo s svojim prednjačenjem in življenje mladine vsebinsko bogatiti in izkoristiti njeno energijo in borbenost, ne samo za občasne politične manifestacije, temveč nujno ustvarjati možnosti za stalne športne manifestacije in ne nazadnje tudi zabavo.

Med narodno osvobodilno borbo je Josip Broz Tito vzdržal vse težke napore partizanskega življenja, zahvaljujoč se svoji dobri kondiciji prekaljenega športnika. Vrhovni komandant NOV in POJ je bil odličen pešec, vzdržljiv plani-

Ive Šubic: Počitek žene-borke (lesorez)

Z zbora prvih slovenskih brigad 14. septembra 1952 v Dolenjskih Toplicah

nec in izurjen plavalec. Znani so primeri najvišjih in najtežjih visokogorskih prehodov. Tudi na Visu je kot vrhovni komandant vzdrževal svojo telesno kondicijo s pogostnim plavanjem.

S tem kratkim opisom smo spoznali Josipa Broza v otroških igrah v Kumrovcu, borilca in kegljača iz Siska, telovadca iz Kamnika in Češke, dobitnika srebrne medalje v mečevanju, pešca in planinca iz bosanskih gora, plavalca z Visa. Življenje, izpolnjeno z mnogimi športnimi aktivnostmi.

V novi Jugoslaviji smo v Titovem življenju zasledili mnoge zelo različne športne — rekreativne elemente, ki ga označujejo kot zelo aktivnega človeka s širokim in bogatim razponom interesov in nagnjenj.

Velike in važne pobude predsednika Tita so bile, poleg njegove vsestranosti, še posebno na področju telesne kulture. Naj omenim samo eno:

„Otrokom je treba dati možnosti, da se čim širše spoznajo z raznimi panogami športa, potem pa da se gre na specializacijo. Zelo pogosto pri posameznikih odkrivamo talente za mnoge discipline, vendar pa se često pokaže določena panoga, za katero imajo največ poslušja in nagnjenj. In prav gotovo je, da bodo prav v tej panogi športa dosegali kasneje najboljše rezultate. To razvrščanje naj bi se končno rešilo v trinajstem, štirinajstem ali najkasneje v petnajstem letu.“

To je bilo še leta 1961. Velika pobuda predsednika Tita, izrečena delegaciji Partizana Jugoslavije, pa se je žal začela uresničevati šele leta 1976 s portoroškimi sklepi.

Tako je predsednik Tito pokazal zelo velik interes za telesno kulturo, kot del družbenega življenja in delovno področje vseh organiziranih družbenih sil naše samoupravne jugoslovanske socialistične skupnosti.

ŠE POSEBNO ZATO — PO TITOVIM POTI NAPREJ!

FRANC LEVSTEK

Tekmovanje kovinarjev – prispevek povezovanju

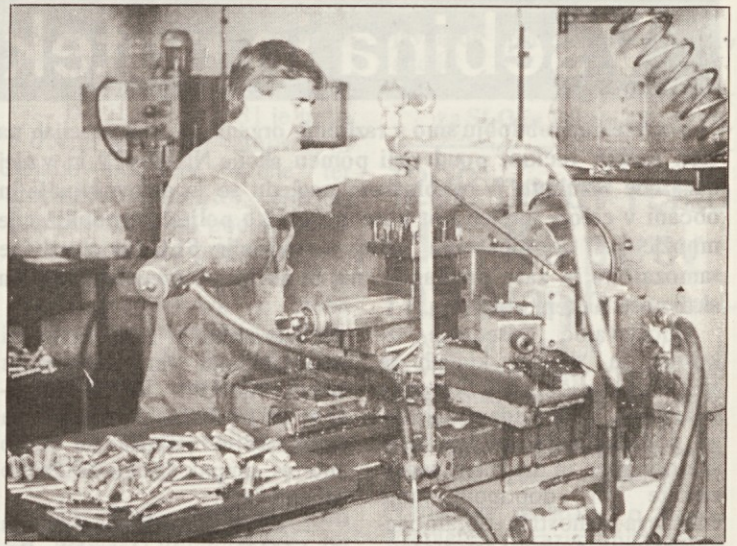
Naš samoupravni sistem teži k popolni osebnosti delavca proizvajalca v vseh njegovih vrednotah in delovni ustvarjalnosti. Prav zato pomenijo delovna tekmovanja delavcev pomemben prispevek utrditvi teh načel. S popolnejšim obvladovanjem tehnične kulture so samoupravljalcem odprte vse možnosti za popolno odločanje o svojem delu in rezultatih dela. Namen takega tekmovanja je torej izobraževanje ter obnavljanje znanja, v naši občini pa naj bi odigralo svojo vlogo tudi pri sodelovanju in povezovanju kovinske industrije v občini.

Z letošnjim prvim tekmovanjem prve dni septembra smo se tako vključili v nekajletno organizirano tekmovanje kovinarjev v naši državi. Sindikalisti smo se že večkrat pripravljali na to, toda vedno se je kje zataknilo. Letos je torej led prebit, nabrali smo precej izkušenj in prihodnje leto ne bi bil smel biti problem tekmovanje organizirati v enakem obsegu ali ga celo razširiti.

V republiškem in zveznem merilu potekajo tekmovanja v 12 poklicih, pri nas pa smo organizirali letos le tekmovanje varilcev CO2 ter kovinostrugarjev, ker so to najmožnejši poklici v naši kovinski industriji in smo smatrali, da bomo tu tekmovanje najlažje izpeljali. Organizacijski odbor za pripravo in izvedbo 1. delovnega tekmovanja kovinarjev je bil imenovan pri Občinskem odbo-

ru sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin že v prvi polovici junija. Le-ta je potem osnoval 8 delovnih komisij, ki so imele vsaka svojo konkretno zadolžitev.

Priprave so potekale več kot dva meseca, nadzoroval pa jih je organizacijski odbor. V vseh telesih tekmovanja so bili vključeni predstavniki vseh sodelujočih DO in TOZD (RIKO, ITPP, DONIT, ŽIČNICA). Skupno je sodelovalo v pripravah in izvedbi približno 65 naših delavcev vseh poklicev in stopenj izobrazbe. Vključena je bila tudi večina strokovnjakov – kovinarjev naše občine. V široki sindikalni akciji evidentiranja kandidatov so sodelovali domala vsi sindikalisti in tako smo imeli pred tekmovanjem 14 prijav kovinostrugarjev ter 24 varilcev CO2. Tekmovanje so ignorirali vsi prijavljeni iz

V začetku septembra so se na izbirnem tekmovanju pomerili ribniški kovinarji, pripravljajoč se na tradicionalno republiško tekmovanje. Podobno merjenje znanja in moči je bilo tokrat prvič v Ribnici, z doseženimi uspehi pa smo lahko zadovoljni. Dobro in slabe izkušnje letošnjega tekmovanja bodo koristne za kar najboljšo organizacijo tekmovanja v prihodnjem letu.

TOZD Ricomag, 5 varilcev iz TOZD Rikostroj ter 2 varilca iz DO ITPP.

Menim, da je potrebno vzrok za tako velik osip iskati v vseh družbenopolitičnih sredinah, na prvem mestu pa je vzrok slaba družbenopolitična osveščenost. Izgovori „ne grem tekmovati, ker so tudi vprašanja iz politike“, prav gotovo niso na mestu za našega samoupravljalca!

Tekmovanje smo kljub temu pripeljali do konca z zadovoljivimi rezultati. Najboljša mesta so dosegli:

VARILCI CO2

1. mesto – Knavs Alojz, RIKOSTROJ
2. mesto – Gorše Janez, RIKOSTROJ
3. mesto – Samsa Filip, RIKOSTROJ
4. mesto – Tanko Andrej, ITPP
5. mesto – Samsa Marjan, RIKOSTROJ

KOVINOSTPUGARJI

1. mesto – Mihelič Jože, ITPP
2. mesto – Oberstar Jože, ITPP
3. mesto – Zajc Jože, RIKOSTROJ
4. mesto – Krže Stane, RIKOSTROJ
5. mesto – Košir Ivan, RIKO-DSSS

Priznanje za sodelovanje pri organizaciji so prejeli:

1. Merhar Drago, RIKO-DSSS
2. Bolha Marjan, RIKO-DSSS
3. Košmrlj Jože, RIKO-DSSS
4. Oražem Janez, ITPP
5. Bartol Jože, RIKO-DSSS

Pri organizaciji smo naleteli na veliko problemov, vendar smo vse uspešno rešili. Moram reči, da nismo nikjer naleteli na gluha ušesa, pa naj je šlo za denar ali kaj drugega. Najbolje uvrščeni varilec ter kovinostrugar sta vse ribniške kovinarje zastopala od 3. do 5. oktobra na republiškem tekmovanju v Ljubljani.

Mislím, da gre vse priznanje sodelujočim, tako delavcem – tekmovalcem kot tovarišem v organizaciji.

JOŽE BARTOL

DRUŽBENI CENTER V DOLENJI VASI, popularno imenovan tudi DC 16, ni le kulturno – športna dvorana v sklopu osnovne šole, pač pa celotno področje skupaj s šolo in z bodočimi zunanjimi telesnovzgojnimi objekti. Dvorana, ki lahko sprejme 500 ali 600 gledalcev, pa tudi blizu 1000 jih je že bilo na nekaterih prireditvah, je bila dograjena avgusta 1974.

Temelji zanjo so bili zgrajeni 16 let prej in to je

dalo dvorani tudi ime – DC 16 (družbeni center, grajen 16 let). V štirirazredni podružnični šoli zajema prvo učenost okrog 90 učencev; malo šolo letos obiskuje 25 malčkov, kar je nekaj nad poprečjem zadnjih let.

Podružnična šola v Dolenji vasi ima tako dokaj dobro urejene pogoje za prehod na celodnevno šolo in je po občinskem načrtu tudi med prvimi na vrsti.

Z novo dvorano in že ob njeni gradnji se je v kraju

pričelo intenzivno razvijati kulturno življenje. Ustanovljeno je bilo kulturno umetniško društvo, imenovano po mlademu pesniku domačinu Francetu Zbašniku, ki je proti koncu prve svetovne vojne padel na soški fronti (1897–1918). Ob njegovi 80-letnici mu je kulturno umetniško društvo 26. novembra 1977 postavilo pred poslopjem šole v lepem okolju družbenega centra doprni kip, delo kiparja Saše Mandiča iz Piroti.

Vsebina in potek akcije NNNP-80

V preteklem obdobju smo v različnih organih in organizacijah na vseh ravneh večkrat poudarjali pomen akcije NNNP-79 in v njej dosežene rezultate. V vsebinskem pogledu so jo delovni ljudje in občani v celoti sprejeli kot posebno obliko politične mobilizacije množic pri uresničevanju nalog s področja SLO in družbene samozaščite in zato predlagajo, naj bi akcija postala stalna oblika aktivnosti na tem področju.

Upoštevajoč dosedanje izkušnje in sklepe, ki jih je sprejela skupščina SR Slovenije v januarju 1980 glede nadaljnjega podružbljanja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in dopopolnjevanje enotnega varnostno-obrambnega sistema, je predsedstvo republiške konference SZDL 3. junija 1980 sklenilo, naj se akcija NNNP izvede tudi v letu 1980 ter določilo osnovne smotre akcije z namenom, da bi naredili kvaliteten korak naprej pri gradnji celotnega varnostnega in obrambnega sistema naše družbe. Hkrati je sprejelo zasnovano letošnje akcije.

SMOTRI AKCIJE NNNP-80

Glavni smotri akcije so:

1. da bo politično-mobilizacijska in množična. To pomeni, da moramo z vsestransko in široko aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij zagotoviti množično sodelovanje delovnih ljudi in občanov ter vseh struktur ekonomskega in političnega sistema pri reševanju prioritarnih problemov s podro-

čja obrambe in zaščite ter pri usposabljanju in preverjanju usposobljenosti. Doseči moramo, da bosta SLO in družbena samozaščita postala ne samo interes, ampak široko družbeno gibanje ljudi;

2. da prispeva k nadaljnjemu podružbljanju SLO in DS. Podružbljanje tega področja bo še naprej ena izmed najpomembnejših nalog pri uresničevanju pravic in odgovornosti delovnih ljudi in občanov;

3. da prispeva k usposabljanju delovnih ljudi in občanov, zlasti mladine, za uresničevanje njihovih nalog na področju SLO in družbene samozaščite ter predvsem k usposabljanju za vodenje oboroženega boja, kar je ena izmed osnovnih nalog akcije;

4. da prispeva k uspešnemu reševanju aktualnih problemov na področju mobilizacije, urejanja ozemlja, nadaljnega razvoja samozaščite in civilne zaščite ter predvsem k dopolnjevanju obrambnih priprav in varnostnih načrtov.

Posebej je treba poudariti, da v letošnji akciji sodelujeta tudi

Jugoslovanska ljudska armada in teritorialna obramba in sicer v njenem programu vaj.

TEŽIŠČE AKTIVNOSTI

Težišče aktivnosti v akciji bo:

— na razvijanju in usposabljanju narodne zaščite kot najširše oblike organiziranja ljudi na področju SLO in družbene samozaščite;

— na praktičnem usposabljanju delovnih ljudi in občanov, zlasti mladine, za vodenje vseh oblik oboroženega boja, v sklopu katerega je treba dati pomemben poudarek vodenju protiklepne, protidesantne in protizračne obrambe ter izvajanju obrambe naselij in mest;

— na usposabljanju najodgovornejših organov in vodstev za usklajevanje in vodenje SLO in družbene samozaščite na vseh družbenih ravneh in na njihovi kadrovske krepitvi. Pri tem je treba posvetiti posebno pozornost družbenopolitičnih organizacij in strokovnih organov načrtnejšemu in dolgoročnejšemu delu pri usmerjanju mladine v vojaške šole in študij smeri SLO;

— na učinkovitejšem in hitrejšem reševanju problemov ob mobilizaciji;

— na aktivnostih praktičnega urejanja ozemlja za potrebe in naloge SLO;

— na pospeševanju razvoja in usposabljanja štabov in enot civilne zaščite predvsem v stanovanjskih hišah, vaseh in organizacijah združenega dela. Vsi nosilci nalog civilne zaščite morajo okrepiti organizacijsko

Ive Subic: Harmonikar

pripravljenost in usposobljenost, zlasti specializiranih enot ter posvetiti pozornost preventivnim ukrepom in tehnični opremljenosti;

— na dopolnjevanju in usklajevanju obrambnih načrtov v temeljnih samoupravnih skupnostih, med krajevnimi skupnostmi in občino, s posebnim poudarkom na kadrovske usklajevanjih in materializaciji obrambnih priprav ter opremljenosti zlasti specializiranih enot civilne zaščite.

USMERITEV SKLEPNIH AKTIVNOSTI

Skupnosti so pri planiranju aktivnosti za izvajanje obrambnozaščitnih nalog v sklepnem delu akcije sicer samostojne, toda, da bi se izognili ponavljanju aktivnosti, bomo v občini sprejeli enotne predpostavke na podlagi naslednjih okvirnih tematskih usmeritev:

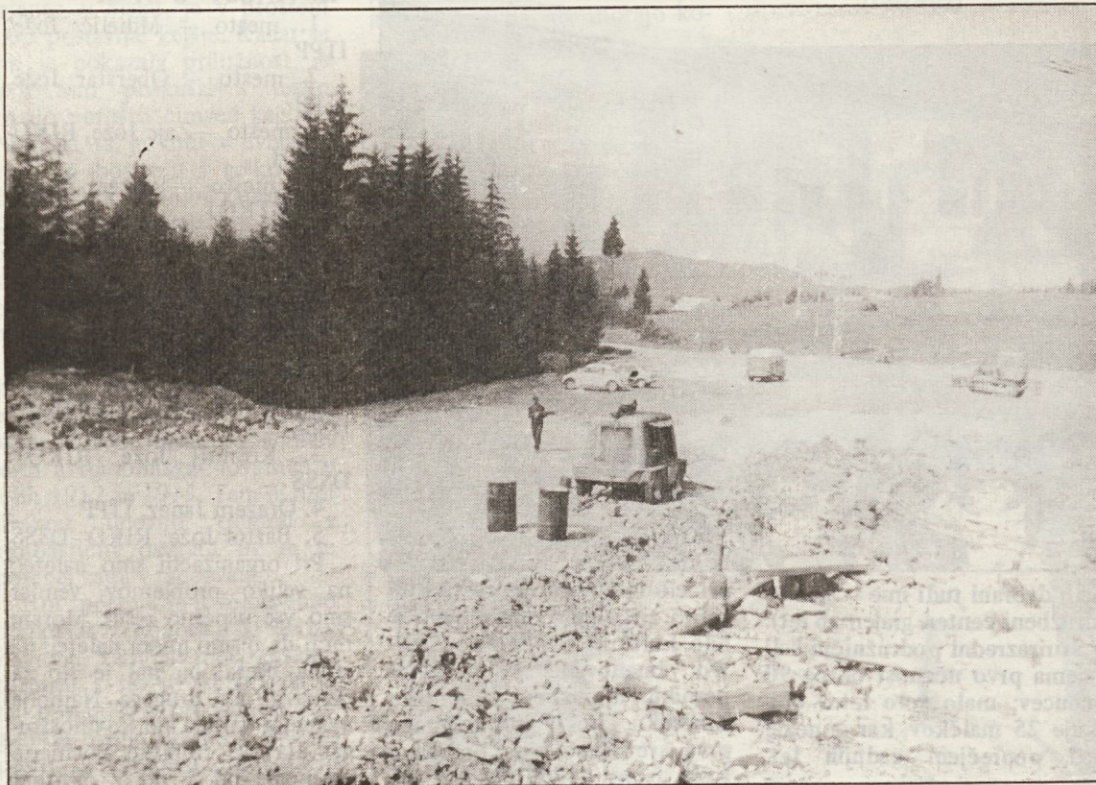
a) preizkus splošne mobilizacije organov vseh družbenih dejavnikov;

b) preizkus sistemov za hitro in množično informiranje delovnih ljudi in občanov ter organiziranosti za protipsihološko in propagandno aktivnost;

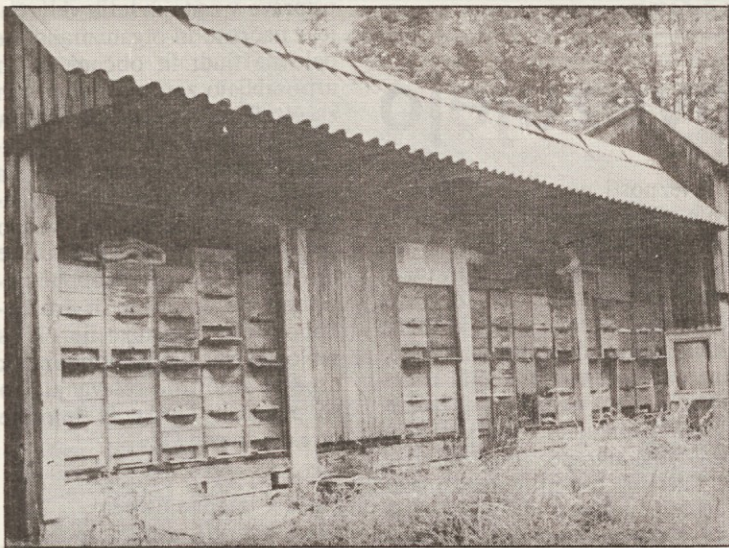
c) praktične aktivnosti glede urejanja ozemlja (komunikacije, vodni viri, komunalna opremljenost, postavljanje protiklepne in protidesantne ter drugih ovir);

d) praktično usposabljanje za vodenje protiklepne, proti-

(Nadaljevanje na 11. str.)

Sedaj že lahko rečemo, da bo v bližnji prihodnosti končno le zgrajena tovarna Rika v Loškem potoku. Posnetek prikazuje za gradnjo proizvodne hale pripravljen prostor ob cesti v Mali log. Vse doslej opravljeno daje upanje, da poslej pri gradnji ne bo večjih ovir in da bo kmalu uresničena dolgoletna želja Potočanov, pa tudi vodstva Rika.

Kakšna je bila letos čebelarstva letina? Sodeč po deževnem letu bolj pičila. Potrebovali pa bi več medu, da bi si v teh grenkih časih vsaj z njim sladili življenje . . .

(Nadaljevanje z 10. str.)

desantnega in drugih oblik boja, s poudarkom na usposabljanje vsega prebivalstva;

e) praktično usposabljanje za ravnanje ob morebitnih zračnih napadih, predvsem glede zaščite ob uporabi jedrskih, kemičnih in bioloških sredstev (zaklonišča, specializirane ekipe RBK, kontaminacijska zaščita, prva medicinska pomoč itd.);

f) preizkus delovanja štabov in enot civilne zaščite v stanovaljskih blokih, KS, vaseh in TOZD ter tekmovanja v prvi pomoči in gašenju požarov kot oblike utrjevanja in preverjanja znanja in spretnosti pri zaščiti in reševanju življenj;

g) množične telesnokulturne, tehničnokulturne in kulturne aktivnosti, ki naj obsegajo različne dejavnosti, pomembne za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

h) ustvarjanje rezerv hrane in drugih materialnih sredstev v vsakem gospodinjstvu.

VODENJE AKCIJE

Temeljni nosilci politične akcije so organizacije SZDL skupaj z drugimi družbenopolitičnimi in družbenimi dejavniki ter drugimi nosilci SLO in DS na vseh ravneh.

Komiteji za SLO in družbeno samozaščito ter center in komisije za informacije in propagando se vključujejo v akcijo v skladu s svojo vlogo. V občini skrbi za programiranje, usmerjanje in usklajevanje aktivnosti občinska konferenca SZSL in njen koordinacijski odbor za SLO in družbeno samozaščito.

V krajevnih skupnostih usklajujejo konkretne aktivnosti vodstva krajevnih organizacij SZDL skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

V temeljnih organizacijah združenega dela skrbi za akcijo

družbene dejavnike za aktivnosti iz sprejetega programa.

— Do 1. marca 1981 je treba v občini na osnovi varnostne in vojaško-politične ocene ter globalnih usmeritev sprejeti predpostavke, na podlagi katerih bo potekalo praktično preverjanje usposobljenosti. V okviru predpostavk je treba konkretno opredeliti in uskladiti aktivnosti, ki jih bodo med preverjanjem izvajale posamezne temeljne samoupravne in druge skupnosti ter združenja občanov.

— Preverjanje usposobljenosti na podlagi predpostavk bo potekalo v maju 1981. Konkreten čas preverjanja določijo z nosilci akcije v občini.

Pri programiranju in izvajanju aktivnosti morajo tesno sodelovati vsa občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij, občinska skupščina z izvršnim svetom in upravnimi organi in druge organizacije pa dajejo maksimalno pomoč krajevnim skupnostim, temeljnim organizacijam združenega dela, družbenim organizacijam in društvom.

Za uspešno izvedbo akcije NNNP-80 je izrednega pomena, da vsi nosilci odgovorno sodelujejo pri izvajanju zastavljenih nalog. Še zlasti je pomembno, da družbenopolitične organizacije razvijajo široko družbenopolitično aktivnost za politično mobilizacijo vseh de-

javnikov pri vključevanju v akcijo.

Koordinacijski odbor za SLO in DS pri OK SZDL

1298 parov reklo „da“, 159 parov razvezanih

Avgusta letos je sklenilo v Sloveniji zakonsko zvezo 1298 parov, medtem ko je 159 parov, ki so živeli na ozemlju SR Slovenije, v tem mesecu svojo zakonsko zvezo razvezalo. —

Primerjava podatkov o številu sklenjenih in razvezanih zakonskih zvez od septembra 1979 do avgusta letos s podatki za enako časovno razdobje leto dni prej kaže 3-odstotni padec števila sklenjenih in 12-odstotno rast števila razvezanih zakonskih zvez. V deželah z najvišjim življenjskim standardom se v zadnjih nekaj desetletjih širi val razvez zakonskih zvez. Ta svetovni pojav se močno kaže tudi v Sloveniji. Pred 20 leti je bilo v naši republiki na tisoč sklenjenih zakonskih zvez le 100 razvez na leto. Danes se v istem razmerju že približuje število razvezanih zakonskih zvez na 170 letno, kar pomeni pribl. 2500 razvez na leto.

Med občinami v Sloveniji razveze najhitreje rastejo v občinah Hrastnik, Kranj, Radlje ob Dravi, Tržič in Velenje, na prvem mestu pa je število razvez v ljubljanskih občinah.

osnovne organizacije sindikata skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

ČASOVNA OPREDELITEV AKTIVNOSTI

— Do 30. oktobra 1980 je treba v vseh krajevnih skupnostih, TOZDIH ter drugih delovnih organizacijah in skupnostih, samoupravnih interesnih skupnosti s področja gospodarstva, družbenopolitičnih organizacijah, družbenih organizacijah in društvih izdelati programe aktivnosti za celotno akcijo.

— Od 1. novembra je treba intenzivno usposablјati delovne ljudi in občane in vse ostale

Letošnji sejem suhe robe in lončarstva je ob pomoči delavcev v turističnem društvu organiziralo občinsko združenje obrtnikov. Sejem si je ogledalo veliko ljudi iz najrazličnejših krajev naše obzve domovine.

Dosedanji uspehi obvezujejo

V naših opredelitvah splošne ljudske obrambe, samozaščite in boja proti najrazličnejšim elementarnim in drugim nesrečam ima civilna zaščita v vseh sredinah vedno odločilnejšo vlogo in odgovorno mesto.

Civilni zaščiti tudi v naši občini iz leta v leto namenjamo večjo pozornost, več sredstev, skrbimo za usposabljanje njenih pripadnikov. Že tradicionalne proslave ob dnevih civilne zaščite vsako leto so vedno bolj tudi merjenje čim boljše usposobljenosti in opremljenosti, izmenjava izkušenj in načrtovanje prihodnjega delovanja.

O letošnji proslavi dneva civilne zaščite v KS Loški potok smo sicer že pisali v našem časopisu. Poseben sestavek o stanju in načrtih ter problemih na področju CZ v naši občini pa je zabeležil tudi major Svetislav Nikolić in ker se nam zdi zanimiv, ga tokrat objavljamo.

Razen občinskega aktivno deluje še šest štabov CZ v KS in osem v TOZD s skupaj 115 člani.

V štab in enote CZ je vključenih 1.117 obveznikov, kar pomeni 9,5 % števila prebivalcev.

Skrb za nenehno usposabljanje štabov in enot CZ poteka s tečajji, z dopolnilnim poukom in s praktičnimi vajami.

Z republiškim zakonom o ljudski obrambi je civilna zaščita opredeljena kot sestavni del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in kot najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin ob vojnih akcijah, v naravnih in drugih hudih nesrečah in v izrednih razmerah. Kako določila tega zakona, ki se nanašajo na področje civilne zaščite, neposredno uresničujemo delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, s kakšnimi organizacij-

skimi, materialnimi, kadrovskimi in drugimi pripravami v miru jih izvajajo v relativno majhni in slabše razviti občini, nam ilustrira primer Ribnice na Dolenjskem.

O teh vprašanih smo se pogovarjali s Francetom Ilcem, poveljnikom občinskega štaba CZ, Stanetom Kromarjem, predsednikom sveta za LO in DS, in Francetom Grivcem, predsednikom občinskega komiteja za SLO in DS v Ribnici. Razvoj sistema civilne zaščite je v tej, kkkor v drugih slovenskih občinah do sprejetja zakona o LO leta 1976 potekal s skromnimi rezultati zaradi pomanjkanja denarja.

„Lahko rečemo“, pravi Francet Ilc, „da je v tem obdobju razvoj CZ bil usmerjen predvsem v pripravljanje sestavin CZ za delovanje v vojnih razmerah. V zadnjih letih je CZ enakovredno vključena v celotni sistem SLO; njen razvoj in usmeritev je v izpopolnjevanju enotnega sistema delovanja, organizacije, odgovornosti in

obveznosti posameznih družbenih subjektov ob naravnih in drugih hudih nesrečah. Dosedanje naravne nesreče in razne vaje so pokazale, da CZ v naši občini, pa naj bo še tako množična, sodobno opremljena in usposobljena, v večjih nesrečah ne bo sama kos težavam. Zato načrtujemo vse potrebne zaščitne ukrepe, izvajamo vaje, s katerimi bi v primeru vojne ali naravnih nesreč zmanjšali število žrtev in materialne škode.“

V teh prizadevanjih CZ opravi le del nalog oziroma ukrepov. V Ribnici pravijo, da v te

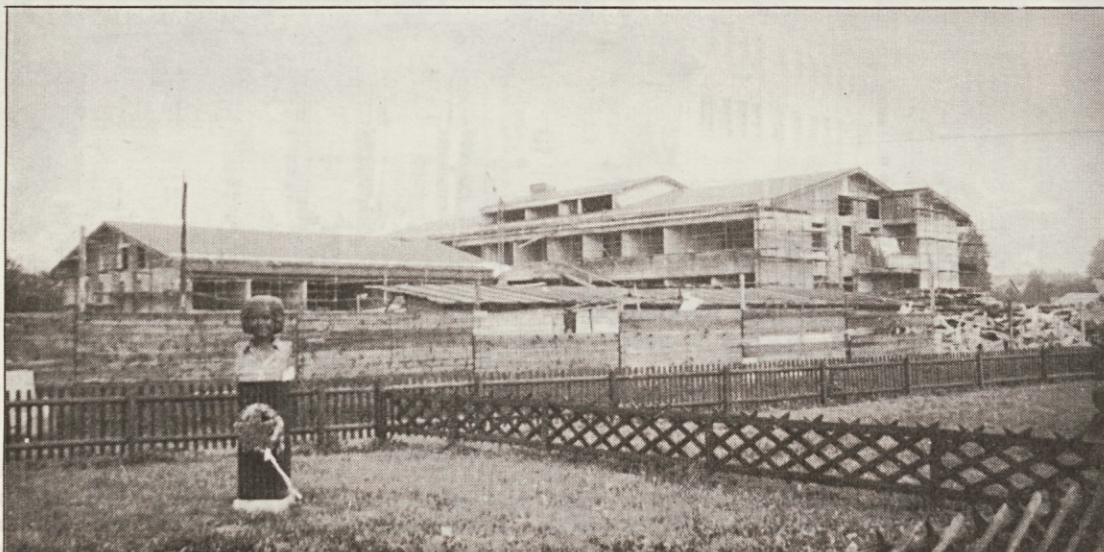
priprave v zadnjih letih vključujejo načrtno in organizirano vse delovne ljudi in občane in jih usposabljaajo za opravljanje vseh zaščitnih in reševalnih del v okviru samozaščite. „Smatram“, je dejal Francet Ilc, „da prav na tem področju v zadnjem času dosegamo vedno večje uspehe. V dejavnost CZ se pri nas vse pogostje vključujejo tudi vse družbene in družbenopolitične organizacije, ki s svojo aktivnostjo pripomorejo k uspešni zaščiti in reševanju. To so pokazale lanske in letošnje vaje ob dnevih CZ.“

Pouk — izredna naloga

Po besedah Staneta Kromarja, predsednika sveta za Lo, varnost in DS, se v to delovanje vključujejo številne organizacije

GOSTILNA — MUZEJ. V Lončariji so več let načrtovali ureditev lončarskega muzeja, vendar dalj od načrtovanj niso prišli Ti kraji so bili nekoč izrazito lončarsko področje, saj so se še pred nekaj desetletji ukvarjali z lončarstvom v skoro vsaki tretji hiši. Danes se s tem ukvarjata le še dva lončarja in ta del domače obrti bo resnično kmalu več ali manj muzejska stvar. Morda tudi zaradi tega je prišel gostilničar Miloš Merhar iz Prigorice na misel o ureditvi gostišča — muzeja, v katerem je zbranih mnogo zanimivih primerkov stare lončevine, kmečkega orodja in stvari, ki so nekoč bile v kmečkem gospodinjstvu in gospodarstvu nepogrešljive. Sicer pa se Lončarija s posebno razvitim gostinstvom niti ne more pohvaliti, da o turizmu sploh ne govorimo.

Ribniška razglednica: gradimo, gradimo — zase in za rodove, ki prihajajo, da bodo nadaljevali, kar so začeli očetje in matere . . .

združenega dela, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem ljudi in imetja, kot na primer: zdravstvene, veterinarske, komunalne in podobne organizacije. Ob reševanju in zaščiti sodelujejo posebne enote CZ, katerih delo usklajujejo in usmerjajo štabi CZ v OZD, KS in občini.

Kot izredno pomembno nalogo v prihodnje na tem področju smatrajo v Ribnici usposabljanje prebivalstva, tako v okviru rednega pouka v osnovnih in srednjih šolah, kot odraslih v okviru obvezne obrambne vzgoje. „Rezultati povedo, da so naši občani na ta način dobili osnovna znanja, ki pa vsekakor ne zadoščajo za dovolj učinkovito sodelovanje pri zaščiti in reševanju. Zato

(Nadaljevanje na 13. str.)

Pomemben element CZ so tudi reševalne in protipožarne ekipe. V naši občini je gasilstvo glede na stoletno tradicijo (najstarejše gasilsko društvo v Dolenji vasi praznuje letos 108. obletnico) močno razvito, dobro organizirano in opremljeno. Preko interesne skupnosti za požarno varnost je urejeno tudi financiranje te dejavnosti. Gasilstvo se v enote CZ in v njene načrte ter aktivnosti vključuje z vsemi svojimi člani ter materialnimi možnostmi.

(Nadaljevanje z 12. str.)

usposabljanju posvečamo posebno skrb tudi v prihodnje, je še dejal Stane Kromar.

Odgovorni tovariši v Ribnici pravijo, da so v pripravljenosti družbenih organizacij in OZD za opravljanje zaščitnih in reševalnih nalog še nekatere pomanjkljivosti. Šibka stran v organizaciji enot CZ so zlasti enote v naseljih in stanovanjskih stavbah, prav tam, kjer živi največ ljudi in kjer je pomoč največkrat najprej potrebna. Prav tem okoljem bo treba posvetiti skrb in organizirati enote CZ.

Opremljenost enot CZ s sodobnimi sredstvi v občini je različna. Tiste enote, ki se najpogosteje vključujejo v reševanje ob naravnih nesrečah in v morebitni vojni, to so gasilske enote in enote za prvo pomoč, so relativno dobro opremljene, ker so jim dali prednost pri oskrbi z opremo. Slabše opremljene so tehnično-reševalne ekipe, ekipe za zveze, ekipe za RKB zaščito, veterinarske in druge. Veliko skrbi namenjamo tudi gradnji zaklonišč. „Izkušnje dokazujejo,“ pravi Stane Kromar, „da je zaklanjanje v sodobnih zakloniščih najboljše in edino res učinkovita oblika zaščite ljudi v vojni.“

Zaklonišča gradijo v skladu s predpisi in stališči pristojnih organov, kljub temu, da se pri nekaterih investitorjih še vedno pojavljajo težnje za izogibanje predpisom. Zgrajena zaklonišča so dvonamenska, uporabna so tudi v mirnem času.

Načrtno in ustvarjalno

Iz pregleda vsakoletnega izvajanja programa CZ z vključevanjem raznih tekmovanj, vaj, usposabljanjem štabov in enot CZ, osebne in materialne opremljenosti se da ugotoviti, da je srednjeročni načrt razvoja CZ v KS, TOZD in drugih organizacijah združenega dela dosledno izvajan. Po besedah tovariša Franca Grivca, predsednika občinskega komiteja za SLO in DS, so pri izvajanju rednih in izrednih nalog imeli veliko uspehov, pa tudi problemov, predvsem kadrovskih ter v zvezi z osebno in materialno opremljenostjo. „Vse te probleme smo načrtno in sistematično odpravljali, tako da na podlagi doseženih uspehov v zadnjih letih lahko trdimo, da so naši štabi in enote CZ usposobljeni za naloge pri reševanju ljudi in materialnih dobrin, v primeru elementarnih nesreč in vojne rušilnosti,“ pravi France Grivec.

Po njegovih besedah je za uspehe odločujoča podpora družbenopolitičnih organizacij z ZK, tesno sodelovanje z občinsko gasilsko zvezo, s prostovoljnimi gasilskimi društvi, z Rdečim križem, zdravstvenimi postajami ter vsemi ostalimi dejavniki SLO in DS. Uspehi kažejo, da je izredna aktivnost štabov in enot CZ v občini bila prisotna lani v akciji „NNNP“.

Na tečajih medicinske pomoči in na tekmovanjih v občini je sodelovalo 18 ekip s 108 pripadniki CZ in KS in TOZD. V marcu in aprilu je

obiskovalo iz KS in TOZD tečaje CZ 9 obveznic. Uspešno je bilo izvedeno občinsko tekmovanje ekip PMP, na katerem je sodelovalo 15 ekip. Najboljše rezultate so imele ekipe INLES Loški potok, na republiškem tekmovanju PP pa so enote CZ RIKO dosegle šesto mesto. Štabi, enote in ekipe CZ v KS Sodražica in Ribnica so bile že v lanskem letu v celoti osebno opremljene.

Danes v ribniški občini aktivno deluje šest štabov CZ v KS in osem v TOZD, v katerih je 115 članov. V enote in ekipe

CZ v KS je vključeno 30 članov in članic specializiranih enot, v TOZD 456 in splošne enote manjših organizacij 107 članov in članic. Torej je v OZD vključenih 563 članov in članic in na območju občine skupno 1.117 obveznikov CZ, kar pomeni več kot 9,5 % prebivalstva. Starostna struktura štabov in enot CZ in usposobljenost je na zadovoljivi ravni. Vsekakor je to zasluga vseh članov in članic CZ. V Ribnici pravijo, da bodo v prihodnje nadaljevali z usposabljanjem, z dopolnilnim poukom, izvajanjem praktičnih vaj in s tekmovanji.

S tem bodo lahko kos vsem nalogam v primerih elementarnih in vojnih nesreč, saj so zahteve pred CZ iz dneva v dan večje. Zato so v Ribnici prav v krajevni skupnosti razvili takšne oblike obrambno-zaščitnega organiziranja in pripravljanja, ki v določenem primeru omogočajo takojšnje aktiviranje in učinkovito delovanje vseh človeških in materialnih zmogljivosti pri zaščiti in reševanju.

SVETISLAV NIKOLIČ

V MESTIH ŽIVI 42,7 ODS. PREBIVALCEV

Od 1.903.460 prebivalcev Slovenije nas je avgusta letos živelo v enem izmed slovenskih mest 812.775 ali 42,7 % od tega 47,9 % moškega in 52,1 % ženskega spola. Od vseh prebivalcev v Sloveniji nas je bilo letos avgusta 924.048 moških oz. 48,5 % in 979.412 žensk oz. 51,5 %.

Od številnih vodnih mlinov na območju Dolenje vasi ni skoro nobenega več. Eden najzanimivejših je vsekakor mlin v Rakitnici, ki ga ob večjih vodah povsem zalije. Mlinarji so včasih tudi vzdrževali jezove na potokih, katerih sedaj ni več in tudi zaradi tega imamo sedaj občasno poplave s preveč vode in v sušnem času suhe struge z obilico nesnage.

Kaj iščejo v podzemeljskih jamah?

Kaj je jamarstvo? Zakaj raziskujemo jame? Kaj iščemo v temnih globinah, sto in sto, celo tisoč metrov pod zemljo?

Ta in še druga podobna vprašanja si zastavlja marsikdo, ki prvič sliši o raziskovanju podzemeljskih jam ali prvič stopa

po kraškem svetu. Težko je pisati o jamarstvu in o motivih, ki nas vodijo v neznane globine. Morebiti je še najlepše ocenil jamarstvo francoski jamar Jean CADOUX, ki je eden izmed prvih raziskovalcev znanega francoskega brezna z globino,

večjo od 1000 m, Goufre BERGER.

Takole razmišlja: „Zakaj? Natančno povedano zato, ker je tuje, odmaknjeno od človekovega poprečnega življenja. Prišel sem z jamarstvom kot mladenič. To so nora, divja in

velikodušna leta. To je čas, ko čutimo vreti življenje v nas in ne vemo, kaj bi počeli z njim.

Brali smo Julesa Verna in njegova velika raziskovanja, brali povesti z divjega zahoda. Zavida mo jim; kot oni, hočemo tudi mi sodelovati pri odkrivanju zemeljskih skrivnosti. Radi bi ušli domačim sponam, kajti, kaj je bolj čudovito, kakor podzemno raziskovanje, raziskovanje prirode, za katero se moraš potruditi, da jo vidiš.

Potem pa minejo nora leta, a mi še vedno rinemo v jame, ki so za marsikoga neprivlačne in naravnost grozljive. Zakaj? O, veliki raziskovalci! Ali se ne bi skrili za zaveso znanosti? Smejati se moram, ko se trudite, da bi mi dokazali tisoč vzrokov, da se „gremo jamarje.“ Ko je bil alpinizem še v povojih, kakor je sedaj jamarstvo, so prvi alpinisti nosili s seboj stekleničke, cevčice, mreže za metulje, kuhaličke, razkuževalnike, termometre, barometre. Izdajali so se za znanstvenike, zatirali so v sebi strast, da plezajo zaradi plezanja, a vendar so sedaj samo alpinisti. Za nas velja isto. Čez 30 let bo jamar odkril svojo igro in slepomišljenje s samim seboj in zasmejal se bo svojim pretvezam, da je speleolog.”

Glavni vzrok, da ljubimo ta šport, je privlačnost odkrivanja. Kakšen občutek preplavi jamarja, ko razišče novo jamo, to je nepopisno! Kako privlačno je zapustiti vsakodnevno urejeno življenje. Kako veselje je, udeležiti se dogodka, pozabiti na ure, dneve, noči, se zanašati na samega sebe, na svoje mišice, srce, psiho. Blaženi smo pred vso to lepoto, a obenem sovražno narava, ki na vsakem koraku skriva pasti. Jama ni mrtva stvar, temveč je živo bitje, kateremu se moramo predati, bitje, ki je nežno in hkrati grozovito in njene muhe lahko postanejo življenjsko nevarne. Čimbolj je jama zapletena in hinavska, bolj uživamo, ko jo osvojimo, ko ji dokažemo, da jo zmoremo. Naravno potrebujemo tako, kakršna je. Predstavljajte si v jami prečudovite apnenčaste sige, kjer se v kristalih lomi sij svetilk! Toda niso to vse lepote jame; osebno uživam, ko premražen iščem in raziskujem nove umazane rove, kjer me ilovica lepi k tlom, uživam, ko se spuščam v grozovite črne luknje, v brezna. Potrebujem vse to, da tembolj uživam, ko opazujem prekrasen kapnik ali sigasto zaveso, da do skrajnosti cenim sonce in svoje

(Nadaljevanje na 15. str.)

Jamarsko društvo v Ribnici je eno izmed 26, kolikor jih je v SR Sloveniji in za katere so značilni pretežno isti problemi in težave. Pri tem je vsekakor na prvem mestu nabava potrebne opreme, s čimer so povezane tudi denarne težave. Ribniški jamarji se že pripravljajo na praznovanje 25. letnice svojega obstoja, ko bo med drugim pripravljen tudi dolenski jamarski tabor.

Poceni, drago, predrago – v 10 letih

Razmerje med poprečnimi cenami in poprečnim osebnim dohodkom delavcev v združenem delu nam ponazarja kupno moč za nekatere življenjske potrebščine in storitve. O njej povzemamo iz podatkov Zavoda SRS za statistiko nekaj zanimivih navedb.

Področje cen nas vsekakor vedno zanima, čeprav največkrat govorimo o nenehni rasti cen, pozabljamo pa, da hkrati rastejo tudi osebni dohodki. V zadnjih 10 letih so se poprečni OD delavcev povečali za več kot petkrat. Toda, kaj lahko kupimo s poprečnim mesečnim osebnim dohodkom – urnim, dnevnim ali mesečnim? Statistika zajema podatke o poprečnih cenah, ki so računanje iz cen, ki jih opazujejo mesečno v 14 večjih mestih v Sloveniji.

Medtem ko smo za poprečni urni osebni dohodek leta 1970 lahko kupili 1,11 kg riža, 4,97 kg črnega kruha ali 1,29 kg

testenin z jajci, smo dobili lani za poprečni urni osebni dohodek, 1,45 kg riža, 6,44 kg črnega kruha ali 1,94 kg testenin z jajci.

Dosegljive količine mesnin so se od leta 1970 do 1979 iz leta v leto večale. Tudi mleka, surovega masla in sira je bilo mogoče lani kupiti za poprečni urni zaslužek več kot pred 10 leti. Medtem ko se je kupna moč za olje manj povečala, pa smo svinjske masti lahko lani kupili s poprečnim urnim OD dvakrat več kot leta 1970. Pred 10 leti smo za poprečni urni zaslužek lahko kupili 20 dkg prave kave, lani pa le še 15 dkg. Sladkorja: leta 1970 2,68 kg, lani 2,90 kg.

Za en poprečni dnevni OD smo leta 1970 v Sloveniji lahko kupili 0,73 moške srajce iz poplina, 3,76 brisač iz frotirja in 0,58 nizkih ženskih čevljev, lani pa: 0,97 srajce, 5,11 brisač in le še 0,51 ženskih čevljev.

Torej so se ženski čevlji dejansko podražili. Podplatenje moških čevljev in striženje sta šla v korak z višanjem poprečnih OD, pocenilo pa se je kemično čiščenje moške obleke. Za poprečni OD smo lani lahko kupili dva kavča, pred 10 leti pa le enega.

Tudi za osebni avtomobil Zrztava 750 se je kupna moč povečala: v letu 1970 smo morali za nakup tega avtomobila odšteti 12,6 poprečne mesečne plače, lani pa le še 7,2 – a na splošno mislimo, da so avtomobili zelo dragi. Bencina pa smo za poprečni urni zaslužek dobili lani manj kot pred 10 leti. Tu bodo izračunu letos seveda postavljeni na glavo. Ob splošnih vsestranskih podražitvah in padcu realnih osebnih dohodkov bodo tudi sicer podatki za 1980 precej drugačni kot jih pove desetletno poprečje za čas od 1970 do 1979.

Prizadevno ribniško AMD – za skupno korist

AMD Ribnica je letos organiziralo 5 tečajev za voznike motornih vozil, katere je obiskovalo 155 kandidatov. Uspeh na tečajih je zelo dober, saj je prvič opravilo izpit iz tečaja kar 113 kandidatov, kar je 73 %. V začetku novembra bomo začeli z novim tečajem. Tečaj še ni zaseden in občani se še lahko prijavijo v pisarni AMD Ribnica v uradnih urah.

27. julija smo organizirali motorizirano kolono na proslavo pri partizanski bolnici Ogenjca. Udeležilo se je precej članov društva.

(Nadaljevanje s 14. str.)

življenje, da sem vesel, ko pridem iz jame.

Bratje jamarji, premečite svoje kocke v zavesti in potegnite pravo! Ali niso to razlogi, da raziskujemo podzemlje?

Torej sklenimo razmišljanje: jamar je le športnik, ki ga potrebe pripeljejo do študija posameznih ved in k reševanju določenih problemov. Sodeluje z znanstveniki in jim nudi svoja odkritja. Jamar se ne hvali s svojim delom.

Jamarstvo pa ni šport za posameznika, temveč pod zemljo deluje in živi homogena ekipa jamarjev. Vsi za enega, eden za vse. Jamar mora biti prijatelj vsakomur (tudi jamski kobilici ali netopirju) in mu vedno pomagati.

Najbrž ta članek ni dober odgovor na vprašanje „Kaj jamarji iščete po jamah?“. Morebiti se še vedno sprašujete o resničnosti razmišljanja. Toda prepričajte se sami. Vsak je lahko jamar.

IZTOK REICHARDT

Po priporočilu republiškega sekretariata za notranje zadeve je AMD Ribnica organiziralo 8. oktobra sestanek vseh dejavnikov, ki se ukvarjajo z vzgojo in varnostjo cestnega prometa na področju občine Ribnica in Kočevje. Sestanka so se udeležili člani izpitne komisije za voznike motornih vozil za občino Ribnica in Kočevje, inštruktorji in predstavniki društev AMD Ribnica, AMD Kočevje in ZŠAM Kočevje, predstavniki oddelka za notranje zadeve SO Ribnica in Kočevje, predstavnik PM Ribnica, predstavnika sveta za vzgojo in preventivo v cestnem prometu SO Ribnica in Kočevje ter sodnik za prekrške pri SO Ribnica. Ni pa bilo niti enega predstavnika iz osnovnih šol, čeprav vemo, kako pomembna je vzgoja in varnost naših otrok na cesti.

Tema sestanka je bila: vzgoja in varnost v cestnem prometu, poročilo o delu in smernice za bodoče delo in večjo varnost na cesti.

Poročila o dosedanjem delu so bila zelo obširna in izčrpna. Nasplošno pa so bili vsi mnenja, da še premalo naredimo za večjo varnost na cesti. Potrebno je, da se vsi, od avto-šol pa do sodnika za prekrške, ki v končni fazi izreka kazni za prekrške na cesti, zavzemamo, da bodo vozniki imeli zadostno znanje o cestno-prometnih predpisih, pa ne samo takrat, ko opravijo izpit, ampak dokler vozijo po cesti.

Voznike oziroma vse občane je potrebno seznanjati z novimi predpisi, utrjevati znanje iz cestno-prometnih predpisov in

etike vožnje. Načinov je več: od filmov, predavanj, preizkusov znanje iz teorije do praktične vožnje z ocenjevanjem.

V bodoče naj bi sklicali tak sestanek še večkrat ali pa vsaj enkrat na leto.

AMD Ribnica bo v novembru organiziralo preizkus znanja iz cestno-prometnih predpisov. Pozivamo vse voznike, da se preizkusa udeleže v čim večjem številu. Preizkus je anonimen, tako da nihče drug ne ve, kdo je napake napravil, razen vsak posameznik sam. O datumu preizkusa bodo občani še posebej obveščeni preko plakatov, vabil itd.

V novembru bomo izvolili tudi delegate za skupščino AMD Ribnica. Vsi člani bodo pismeno obveščeni o datumu volitev. Delegati bodo izvolili novo vodstvo društva. Apeliramo na člane AMD Ribnica, da se izbora delegatov množično udeležijo, da izvolimo res ljudi,

ki bodo sodelovali pri delu in vodstvu društva.

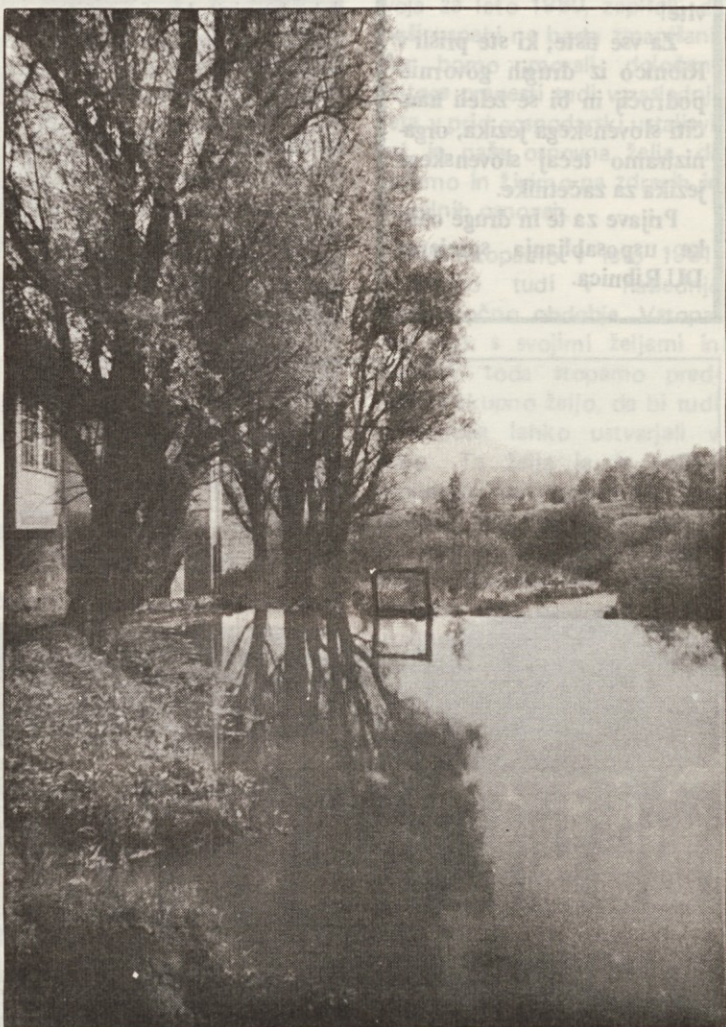
V decembru bomo začeli tudi s pobiranjem članarine za leto 1981. O vsem bodo člani še posebno obveščeni.

A. M.

O SMRTNOSTI DOJENČKOV V AVGUSTU 1980

Značilen pokazatelj zdravstvenega stanja otrok in splošnega socialno-ekonomskega ter kulturnega razvoja družbe je podatek o smrtности dojenčkov.

V zadnjih 12 mesecih je koeficient umrlih dojenčkov na 1000 živorojenih otrok 14,9, leto prej je bil višji (15,3), avgusta letos pa je presegel oba (17,1). Na 1000 živorojenih otrok je v avgustu letos umrlo 17 otrok, starih do enega leta.

Izredno uspel fotografski posnetek s področja Dolenje vasi skriva v sebi tisto, kar se ne da skriti, to pa je neurejena in zanemarjena struga potoka, ki je prej odlagališče nesnage kot pa vir zdravega okolja. Varstvu okolja bomo morali na področju občine posvetiti veliko več pozornosti kot smo je do sedaj, saj se nam kaj kmalu lahko pripeti, da ne bomo mogli več reči, kako zelena in čista je Ribnica (kar pa že tako dolgani več ...)

Vozniki motornih vozil!

Oddelek za notranje zadeve skupščine občine Ribnica obvešča vse voznike motornih vozil, ki še niso zamenjali stara – tridelna voziška dovoljenja z novimi, da morajo to narediti do 31. decembra 1980.

Po 1. januarju 1981 se bo lahko staro, tridelno voziško dovoljenje zamenjalo le, če bo imetnik voziškega dovoljenja dokazal, da zaradi objektivnih vzrokov ni mogel prositi za zamenjavo v predvidenem roku.

Vlogo za podaljšanje oziroma zamenjavo morajo vozniki vložiti na oddelek za notranje zadeve mesec dni pred pretekom veljavnosti voziškega dovoljenja. Ob zamenjavi morajo imetniki voziškega dovoljenja predložiti dve sliki, velikosti 35 x 45 mm, ki ne smeta biti starejši od šestih mesecev, ter kolek za 24.– din.

Mladina je ocenila svoje delo

Občinska konferenca je s svojo programsko volilno sejo zaključila aktivnost v dvoletnem mandatnem obdobju. Mladi smo se ponovno zbrali, da se dogovorimo o aktivnosti v naslednjem obdobju in da ocenimo delo v preteklosti.

Izvoljeno je bilo novo predsedstvo občinske konference. Dogovorili smo se o programski usmeritvi in programu dela občinske konference v naslednjem tromesečju.

Mladi smo v preteklem letu naredili premalo, da bi se naše delo čutilo v OZD, KS, SIS,

DPO in družbenopolitični skupnosti kot celoti. Premalo smo povezovali osnovne organizacije, razen tega pa smo nastopali preveč razdrobljeno in preveč usmerjeno v naše mladinske interese, ne zavedajoč se, da nekih posebnih interesov pravzaprav ni, temveč da so problemi mladih problemi celotne družbene skupnosti.

Na seji je bilo izvoljeno novo predsedstvo občinske konference v sestavi: predsednik Bojan Novosel, sekretar, ki bo opravljal funkcijo profesionalno Erič Miran, predsednik konference mladih delavcev Mirjan Andoljšek, predsednik centra za informiranje Janez Škrabec, predsednik centra za mladinske delovne akcije Vojko Štanfelj, predsednik komisije za SLO in DS Franc Debeljak, predsednik komisije za idejnopolično delo Andrej Pelc.

Novo predsedstvo je dobilo v naslednjem obdobju zahtevno nalogo. Obnoviti je potrebno delo komisij, konferenc in centrov pri občinski konferenci, ki do sedaj niso delovali. Hkrati mora dobiti tak stik z osnovnimi organizacijami, da bo konferenca resnično odražala interese osnovnih organizacij.

Na konferenci smo se dogovorili, da je potrebno vsa telesa konstituirati do določenega roka, tako da bo delo občinske konference čimprej zaživelo.

Pri obravnavi programske usmeritve je konferenca sprejela sklep, da že izdelane materiale ponovno obravnavajo v OO ZSMS in se nato na naslednji konferenci, ki naj bi bila v decembru, ponovno razpravlja o njih. Ugotovitev konference je, da se mladi zavedajo svojih nalog in odgovornosti, ki jih čakajo v naslednjem mandatnem obdobju, ter da se prav zaradi tega morajo tako organizirati, da bodo pri svojem delu uspešnejši.

ALEŠ ABRAHAMSBURG

AVGUSTOV „ZAOŠTANJEK“ NOVOROJENČKOV V SLOVENIJI

Konec avgusta je živel v Sloveniji 1.903.460 prebivalcev, od konca julija do konca avgusta pa se je število prebivalstva v naši republiki povečalo za 841 oseb. Koeficient naravnega prirasta je bil letos avgusta izredno nizek; glede na podatke za januar, ko je bila njegova vrednost komaj 1,5, je avgusta dosežena druga letošnja najnižja vrednost – 5,2.

V letošnjem avgustu se je v Sloveniji rodilo 2.287 živih in 7 mrtvih otrok, medtem ko se je lani poprečno rodilo na mesec v Sloveniji po 2500 otrok.

OBVEŠČAMO

občane občine Ribnica, da bomo izvajali program usposabljanja delovnih ljudi in občanov za naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozastite v mesecu novembru, decembru in januarju v letu 1980/81.

Na podlagi zakonskih določil, stališč in sklepov predsedstva SFRJ o nadaljnjih smereh poučevanja in pripravljanja mladine in prebivalstva za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozastito ter stališč sveta predsedstva SRS za ljudsko obrambo, bo oddelek za ljudsko obrambo v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in šolami organiziral usposabljanje vseh delovnih ljudi in občanov, ne glede na njihovo razporeditev v posamezne obrambne strukture.

TEMA:

1. vojaškopolični položaj v svetu in varnostne razmere pri nas.

2. Vsebina in oblike subverzivne propagande.

3. Narodna zaščita in njene naloge.

4. a.) Sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja.

b.) Zračni desanti in protizračna obramba.

Udeležba je obvezna za moške od 15. do 60. leta starosti, za ženske pa od 15. do 55. leta starosti.

Oddelek za ljudsko obrambo skupščine občine Ribnica

OBVESTILO

Delavska univerza Ribnica obvešča vse zainteresirane, da bo organizirala začetni in nadaljevalni stroje pisni tečaj. V kolikor bi bilo več interesentov, bi organizirali še tečaj stenodaktilografije, zato se zainteresirani prijavite!

Za vse tiste, ki ste prišli v Ribnico iz drugih govornih področij in bi se želeli naučiti slovenskega jezika, organiziramo tečaj slovenskega jezika za začetnike.

Prijave za te in druge oblike usposabljanja sprejema DU Ribnica.

Čeprav je košnja že davno za nami, se nam zdi vredno objaviti posnetek osternic iz Loškega potoka. Prvič zato, ker je fotografija lepa, drugič pa zato, da vendarle tudi v našem listu uradno objavimo konec košnje z ugotovitvijo, da so imeli tudi letos kmetje z njo obilo preglavic, vsaj tisti, ki stvari niso pravočasno opravili. Dolgotrajno pomladansko deževje se je zavleklo daleč v poletje in v čas košnje, po krajšem izboljšanju vremena pa je zamudnikom ponovno zagrenilo košnjo deževje. Klasičnega sušenja sena na tleh je čedalje manj in vedno več mrve se posuši v osternicah in poljskih kozolčkih. Ob številnih nepokošenih poljih se nam vsiljuje dvojno vprašanje: ni vsa trava pokošena zaradi slabega vremena ali potrebe ni bilo? Verjetno to zadnje, saj je živine vedno manj, s tem tudi mleka in mesa v mesnicah. Prav to zadnje vedno odločneje čutimo vsi. (Fotoatelj: MOHAR, Ribnica)

REŠETO

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica – Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov – Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec (glavni in odgovorni urednik), Stane Kromar, Karel Oražem, Ivan Petrič, Viktor Pogorelc, Alojzija Zakrajšek in France Železnik (tehnični urednik) – Uredništvo: SO Ribnica, 61310 Ribnica (tel. 861–090, 861–091) – Grafična priprava: DITC Novo mesto; TOZD Dolenjski list, tisk: TOZD Tiskarna Novo mesto.